

Regeringens proposition

1983/84: 58

om ändringar i taxeringsförfarandet m. m.;

beslutad den 10 november 1983.

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll ovannämnda dag.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

KJELL-OLOF FELDT

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås några ändringar i taxeringsförfarandet. För det första föreslås att den beloppsgräns, som gäller för taxeringsnämndsordförandens rätt att besluta ensam, höjs från 500 kr. till 2 500 kr. För det andra föreslås att den skattskyldige i vissa fall skall kunna underrättas om en avvikelse från självdeklarationen genom en upplysning på skattsedeln.

I propositionen föreslås vidare att de räntesatser som bestäms enligt uppbördslagen skall anknytas till det av riksbanken fastställda diskontot. När ränta avser tillkommande skatt eller skatt för vilken betalningsanstånd har meddelats skall räntesatsen höjas med tre procentenheter. Till sist föreslås några kompletteringar i uppbördslagens bestämmelser om överföring av skatt till främmande stat.

De nya reglerna föreslås träda ikraft den 1 januari 1984.

1 Förslag till

Lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623)

Härigenom föreskrivs att 63 §, 69 § 1 och 4 mom. samt 73 § taxeringslagen (1956: 623)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

63 §²

Taxeringsnämnd är beslutför med ordföranden och minst två eller, i taxeringsnämnd vars distrikt omfattar mer än en kommun, minst tre andra ledamöter. Dock skall den omständigheten att ledamot har att avträda vid behandling av visst ärende icke utgöra hinder mot att beslut fattas rörande detta ärende.

Om det ej är påkallat av särskild anledning att ärendet prövas av fullsuttent nämnd, är taxeringsnämnd beslutför med ordföranden ensam vid

1) beslut som ej innefattar prövning av ärendet i sak, 2) beslut om taxering utan avvikelser från självdeklaration eller annan av den skattskyldige till ledning för egen taxering lämnad uppgift, 3) beslut om taxering med avvikelse från självdeklaration eller annan av den skattskyldige till ledning för egen taxering lämnad uppgift, om avvikelserna uppgår till högst 500 kronor taxerad inkomst, 4) beslut om rättelse av tidigare beslut, som till följd av skrivfel, räknefel eller annat sådant förbiseende innehåller uppenbar oriktighet, 5) beslut i ärende i vilket saken är uppenbar samt 6) avgivande av yttrande i besvärsmål eller i annat mål eller ärende.	3) beslut om taxering med avvikelse från självdeklaration eller annan av den skattskyldige till ledning för egen taxering lämnad uppgift, om avvikelserna uppgår till högst 2 500 kronor taxerad inkomst,

69 §

1 mom.³ Har självdeklaration icke blivit följd vid taxeringen, skall deklarationen förses med uppgift om avvikelserna och skälen därfor. Tillika skall till den skattskyldige sändas underrättelse om i vilka hänseenden deklarationen har frångåtts samt om skälen härför och om möjligheten till omprövning enligt 3 mom. Vad nu har sagts skall också gälla beträffande avvikelse från annan av skattskyldig till ledning för egen taxering lämnad uppgift eller upplysning.

Underrättelse enligt första stycket får underlåtas, om avvikelserna leder till lägre taxering och grundas på förhållanden som anges i högst två av följande punkter:

1. uppenbar felräkning eller uppenbart felaktig överföring av belopp i självdeklarationen;

¹ Lagen omtryckt 1971: 399.

² Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 773.

³ Senaste lydelse 1979: 145.

⁴ Senaste lydelse 1978: 316.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2. uppenbar felaktighet i fråga om beräkning av intäkt av annan fastighet enligt 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370), beräkning av avdrag enligt 45 § första stycket kommunalskattelagen eller beräkning av garantibelopp enligt 47 § kommunalskattelagen;

3. uppenbar felaktighet i fråga om avdrag enligt 25 § 3 mom. andra stycket kommunalskattelagen;

4. uppenbar felaktighet i fråga om avdrag enligt 33 § 2 mom. kommunalskattelagen;

5. uppenbar felaktighet i fråga om avdrag enligt 39 § 3 mom. kommunalskattelagen.

Bestämmelsen i andra stycket skall inte tillämpas, om särskilda skäl talar för att den skattskyldige underrättas enligt första stycket. Tillämpas bestämmelsen i andra stycket skall den skattskyldige i stället underrättas om avvikelserna genom anmärkning på skattsedeln för slutlig skatt enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Har taxering för inkomst eller förmögenhet åsatts skattskyldig, som icke avgivit deklaration, skall underrättelse om taxeringen sändas till den skattskyldige, dock att sådan underrättelse icke är erforderlig, då den som i fastighetslängden för året näst före taxeringsåret upptagits såsom ägare till fastighet åsättes allenast taxering till kommunal inkomstskatt för garantibelopp för fastigheten.

4 mom.⁴ Underrättelse som avses i denna paragraf skall sändas till den skattskyldige i vanligt brev. Försändelsen får i särskilda fall rekommenderas eller delgivas den skattskyldige.

4 mom. Annan underrättelse enligt denna paragraf än som avses i 1 mom. tredje stycket skall sändas till den skattskyldige i vanligt brev. Försändelsen får i särskilda fall rekommenderas eller delgivas den skattskyldige.

⁴ Senaste lydelse 1978: 316.

*Navarande lydelse**Föreslagen lydelse*73 §⁵

Talan mot taxeringsnämnds beslut föres genom besvär hos länsrätten.

Är förvärvskälla i fråga om beskattningsort att hänföra till skilda län, skall dock den mellankommunala skatterätten pröva besvär rörande taxering av den skattskyldige och hans hemmavarande barn, som icke fyllt 18 år. Om den skattskyldige varit gift vid ingången av beskattningsåret och under detta år levt tillsammans med maken, skall den mellankommunala skatterätten pröva besvär jämväl rörande makens taxering.

Den mellankommunala skatterätten prövar likaledes besvär rörande fråga, i vilket län skattskyldig skall taxeras.

Besvär rörande taxering av aktiebolag, som tillsammans med annat sådant bolag utgör koncernbolag enligt 221 § *lagen (1944:705) om aktiebolag*, prövas av den mellankommunala skatterätten, om bolagen avlämnat eller *skolat avlämna* självdeklaration inom skilda län.

Besvär rörande taxering av aktiebolag, som tillsammans med annat sådant bolag utgör koncernbolag enligt 1 kap. 2 § *aktiebolagslagen (1975:1385)*, prövas av den mellankommunala skatterätten, om bolagen avlämnat eller *skulle ha avlämnat* självdeklaration inom skilda län.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.

⁵ Senaste lydelse 1979: 175.

2 Förslag till

Lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272)

Härigenom föreskrivs i fråga om uppbördslagen (1953: 272)¹

dels att anvisningarna till 69 § skall upphöra att gälla,

dels att 32 och 44a §§ samt 69 § 1 och 2 mom. skall ha nedan angivna lydelse.

dels att rubriken närmast före 68 § skall lyda "Restitution av skatt, m.m."

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 69a §, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

32 §²

På tillkommande skatt skall skattskyldig *erlägga* ränta (*respitränta*). Räntebelopp som understiger femtio kronor *påföres ej*. Ränta utgår för visst kalenderår efter den *högre av de räntesatser*, som vid den årliga debiteringen det året gäller vid beräkning av ö-skatte-*teränta*. Vid beräkning av ränta för tid som infaller efter utgången av det år då skatten debiteras tillämpas dock den räntesats som gäller för debiteringsåret.

På tillkommande skatt skall skattskyldig *betala* ränta (*respitränta*). Räntebelopp som understiger femtio kronor *påförs inte*. Ränta utgår för visst kalenderår efter den *räntesats* som vid den årliga debiteringen det året gäller vid beräkning av ö-skatte-*teränta med tillägg av tre procentenheter*. Vid beräkning av ränta för tid som infaller efter utgången av det år då skatten debiteras tillämpas dock den räntesats som gäller för debiteringsåret.

Vid beräkning av respitränta gäller,

att i den tillkommande skatten icke inräknas skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen och ej heller kvarskatteavgift, respitränta och anståndsrenta;

att ränta utgår från och med den 1 april året näst efter taxeringsåret, dock att ränta på ö-skatte-*teränta*, restitutionsränta och skatt, som återbetalts enligt 68 § 2 mom. och ingår i tillkommande skatt, skall utgå från utgången av den månad, då beloppet utbetalts;

att ränta utgår till och med den månad, då skatten förfaller till betalning eller, om skatten skall *erläggas* under två *uppbördsterminer*, till och med den *månad under vilken den första uppbördsterminen infaller*, dock ej i något fall för längre tid än två år; samt

att ränta utgår till och med den månad, då skatten förfaller till betalning eller, om skatten skall *betalas* under två *uppbörds-*månader**, till och med den *första uppbörds-*månaden**, dock ej i något fall för längre tid än två år, samt

att ränta utgår i helt krontal, varvid öretal bortfaller.

Ändras debitering av tillkommande skatt sker ny beräkning av ränta.

¹ Lagen omtryckt 1972: 75.

Senaste lydelse av
anvisningarna till 69 § 1974: 853
lagens rubrik 1974: 771.

² Senaste lydelse 1978: 201.

Nuvarande lydelse

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt äga motsvarande tillämpning beträffande respitränta.

Föreslagen lydelse

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt skall tillämpas på respitränta.

44 a §³

Utför en arbetstagare, som har hemvist här i riket, arbete i en främmande stat med vilken Sverige har ingått överenskommelse för undvikande av att preliminär skatt tas ut i mer än en av staterna, eller utför en arbetstagare, som har hemvist i en sådan stat, arbete här i riket, får den lokala skattemyndigheten enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer besluta att skatteavdrag enligt denna lag får underlätas, om avdrag för preliminär skatt på grund av arbetet görs i den främmande staten.

Meddelar den lokala skattemyndigheten ett beslut enligt första stycket, får länsstyrelsen enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer besluta att preliminär skatt, som på grund av arbetet har innehållits dessförinnan enligt denna lag, skall överföras till den främmande staten för att gottskrivas arbetstagaren där. Ett beslut om en sådan överföring av innehållen preliminär skatt, får länsstyrelsen enligt de närmare föreskrifter som meddelas i nyss angiven ordning också fatta sedan det slutligt har bestämts att arbetstagarens inkomst av arbetet skall beskattas i den främmande staten.

69 §

1 mom.⁴ Därest den preliminära skatt, som enligt 27 § 2 mom. skall gottskrivas skattskyldig vid debitering av slutlig skatt, i vad den erlagts överstiger den slutliga skatten, äger den skattskyldige erhålla ränta (ö-skatte ränta) på det överskjutande beloppet. Vid ränteberäkningen gälla bestämmelserna i 27 § 3 mom. andra och tredje styckena i tillämpliga delar.

1 mom. Om preliminär skatt, som har inbetalats eller som, utan att så har skett, skall gottskrivas skattskyldig på grund av att arbetsgivaren gjort skatteavdrag, överstiger den slutliga skatten skall ränta (ö-skatte ränta) beräknas på det överskjutande beloppet. Vid ränteberäkningen gäller bestämmelserna i 27 § 3 mom. andra och tredje styckena i tillämpliga delar.

³ Senaste lydelse 1981: 1317.

⁴ Senaste lydelse 1974: 853.

Nuvarande lydelse

Ränta utgår för en beräknad tid av tolv månader, dock att ränta på preliminär skatt enligt 27 § 2 mom. 3), som erläggs efter den 18 januari året näst efter inkomståret men senast den 30 april samma år, utgår för en tid av sex månader. Räntebeloppet må tillhoppa icke överstiga 100 000 kronor. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer fastställer i december året före taxeringsåret de räntesatser som skola gälla vid den årliga debiteringen det följande året.

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt äga motsvarande tillämpning beträffande ö-skatteränta.

2 mom.⁵ På skatt, kvarskatteavgift, respitränta och anståndsränta, som återbetalas enligt 68 § 2 mom., och vid utbetalning av skatt eller ränta, som har innehållits med stöd av 68 § 4 mom. andra stycket, utgår ränta (restitutionsränta). Vid ränteberäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 32 § första stycket.

Vid beräkning av restitutionsränta gäller i övrigt,

att ränta utgår på belopp, som senast under taxeringsåret har betalats som preliminär skatt, från utgången av taxeringsåret och på annat belopp från utgången av den månad, då det har betalats;

att, om skatt har betalats före den uppbörds månad, då skatten har förfallit till betalning, skatten anses som betald under nämnda uppbörds månad;

att, om skatten har betalats i flera poster och restitutionen avser endast viss del av det sammanlagda skattebeloppet, det för mycket betalda beloppet avräknas mot det eller de belopp som sist har betalats;

att ränta utgår till och med den månad, då beloppet återbetalas; samt

att ränta utgår i helt kronor, varvid öretal bortfaller.

Föreslagen lydelse

Ränta utgår för en beräknad tid av tolv månader. Har preliminär skatt, som avses i 27 § 2 mom. 3, betalats efter den 18 januari året efter inkomståret men senast den 30 april samma år, skall dock ränta på sådan skatt utgå för en tid av sex månader. Räntebeloppet får sammanlagt inte överstiga 100 000 kronor. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.

Ränta beräknas enligt den räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto som gäller vid utgången av december året före taxeringsåret.

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt skall tillämpas på ö-skatteränta.

2 mom. På skatt, kvarskatteavgift, respitränta och anståndsränta, som återbetalas enligt 68 § 2 mom., och vid utbetalning av skatt eller ränta, som har innehållits med stöd av 68 § 4 mom. andra stycket, utgår ränta (restitutionsränta). Vid ränteberäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 32 § första stycket. Ränta skall dock beräknas utan tillägg av där angivna procentenheter.

⁵ Senaste lydelse 1979: 489.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Har beslut som föranlett restitutionsränta ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha utgått eller utgått med lägre belopp, om ändringsbeslutet hade beaktats vid ränteberäkningen, är den skattskyldige skyldig att återbetala vad han sålunda har uppburit för mycket. Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt skall också tillämpas på restitutionsränta.

Om restitutionsränta i *särskilt* fall föreskrivs i 75 a § fjärde stycket.

Om restitutionsränta i *särskilda* fall föreskrivs i 69 a § tredje stycket och 75 a § fjärde stycket.

69 a §

Meddelar den lokala skattemyndigheten ett beslut enligt 44 a §, får länsstyrelsen enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer besluta att preliminär skatt, som på grund av arbetet har innehållits dessförinnan enligt denna lag, skall överföras till den främmande staten för att gottskrivas arbetstagaren där.

Har viss inkomst eller förmögenhet beskattats såväl här i riket som i en stat med vilken Sverige har ingått avtal för undvikande av dubbelbeskattning, får för beskattningsåret inbetald skatt överföras till den främmande staten för att gottskrivas den skattskyldige där, i den mån den svenska skatten sätts ned genom avräkning av den utländska skatt som belöper på inkomsten eller förmögenheten eller genom att inkomsten eller förmögenheten undantas från beskattning. En sådan överföring får dock göras bara till den del som den inbetalda skatten inte behövs för betalning av svensk skatt för beskattningsåret.

På skatt som överförs enligt andra stycket skall restitutionsränta utgå till den skattskyldige. I fråga om ränteberäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 69 § 2 mom.

Fordran på skatt som skall överföras får inte överlätas.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Beslut om överföring enligt andra stycket meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om

1. ö-skatte ränta som beräknas enligt den årliga debiteringen år 1984 eller tidigare,
2. respitränta, anstånds ränta och restitutionsränta som belöper på tid före ikraftträdandet.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt

Härigenom föreskrivs att 52 § 1 mom. och 61 a § lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

52 §

*1 mom.*² Skatt enligt denna lag skall, i den mån ej jämlikt 55 § anstånd medgivits, erläggas inom sex veckor efter det att beslut om skattens fastställande meddelats eller den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten erhållit meddelande om att skattskyldig vitsordat anmärkning som framställts av denna myndighet.

Har skatt icke fastställts inom åtta månader efter det bouppteckning eller deklaration, oavsett om anstånd beviljats, senast skolat vara ingiven, skall ränta utgå från och med närmast efterföljande månad till och med den månad då skatten fastställts av beskattningsmyndighet. Skall jämlikt 54 § skatten förskjutas av dödsboet, påföres vid skattens fastställande ränta utan uppdelning på de särskilda skattskyldiga. Ränta utgår under visst kalenderår efter den *högre av de räntesatser som gäller vid beräkning av ränta för det året enligt 69 § 1 mom. upphördslagen (1953:272)*. Räntebelopp som understiger femtio kronor påföres ej. Öretal som uppkommer vid räntebereäkningen bortfaller.

Har skatt icke fastställts inom åtta månader efter det bouppteckning eller deklaration, oavsett om anstånd beviljats, senast skolat vara ingiven, skall ränta utgå från och med närmast efterföljande månad till och med den månad då skatten fastställts av beskattningsmyndighet. Skall jämlikt 54 § skatten förskjutas av dödsboet, påföres vid skattens fastställande ränta utan uppdelning på de särskilda skattskyldiga. Ränta utgår under visst kalenderår efter den *räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto som gäller vid utgången av december det föregående året med tillägg av tre procentenheter*. Räntebelopp som understiger femtio kronor påföres ej. Öretal som uppkommer vid räntebereäkningen bortfaller.

Skatten jämte ränta, där sådan påförts, skall, då underrätt är beskattningsmyndighet, betalas till länsstyrelsen i det län, dit underrätten hör, och eljest till den länsstyrelse, som är beskattningmyndighet.

Ändras beslut i fråga om skatt sker ny beräkning av ränta. Räntebelopp under fem kronor skall varken återbetalas eller utkrävas. Bestämmelserna i denna lag om skatt skola i tillämpliga delar gälla även ränta.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 857.

² Senaste lydelse 1975: 133.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

61 a §³

Ränta enligt 61 § första stycket utgår från och med månaden efter den, då skattebeloppet efter meddelat beslut om skattens fastställande blivit inbetalat, till och med den månad då beloppet utbetalas.

Ränta utgår även på ränta enligt 52 och 52 a §§ samt 55 § 2 mom., som återbetalas. I fråga om räntan gälla i övrigt bestämmelserna i 52 § 1 mom., dock att räntan beräknas av länsstyrelsen.

Ränta utgår även på ränta enligt 52 och 52 a §§ samt 55 § 2 mom., som återbetalas. I fråga om räntan, vilken skall beräknas av länsstyrelsen, gäller i övrigt bestämmelserna i 52 § 1 mom. Räntan skall dock utgå efter räntesats som motsvarar det i 52 § 1 mom. angivna diskontot.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om ränta som belöper på tid före ikraftträdandet.

³ Senaste lydelse 1974: 857.

4 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1958: 295) om sjömansskatt

Härigenom föreskrivs att 36 § 3 mom. lagen (1958: 295) om sjömansskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

36 §

3 mom.² Sjöman eller redare som har rätt att återfå för mycket erlagd skatt skall erhålla ränta (*restitutionsränta*) på beloppet. Ränta utgår under visst kalenderår efter den högre av de räntesatser som gäller vid beräkning av ränta för det året enligt 69 § 1 mom. uppbördslagen (1953: 272). Räntebelopp som understiger femtio kronor utbetalas ej.

3 mom. Sjöman eller redare som har rätt att återfå för mycket erlagd skatt skall erhålla ränta (*restitutionsränta*) på beloppet. Ränta utgår under visst kalenderår efter den räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto som gäller vid utgången av december det föregående året. Räntebelopp som understiger femtio kronor utbetalas ej.

Vid beräkning av ränta skall iakttas,

att ränta för skatt, avseende visst beskattningsår, utgår från och med den 1 mars nästföljande år, om skatten erlagts före denna tidpunkt, och i annat fall från och med månaden efter den då skatten erlagts.

att ränta utgår till och med den månad, då beslut om återbetalning meddelas, samt

att ränta utgår i helt krontal, varvid öretal bortfaller.

Har beslut som föranlett ränta ändrats på sådant sätt att ränta icke skulle ha utgått eller utgått med lägre belopp, om ändringsbeslutet beaktats vid ränteberäkningen, är sjöman eller redare skyldig återbetala vad han sålunda uppburit för mycket. Bestämmelserna om revisionskrav äga därvid motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om ränta som belöper på tid före ikraftträdandet.

¹ Lagen omtryckt 1970: 933.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 777.

² Senaste lydelse 1974: 862.

5 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter

Härigenom föreskrivs att 24 a, 25 och 26 §§ lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

24 a §

Överstiger erlagd preliminär avgift den slutliga avgiften för utgiftsåret, skall riksförsäkringsverket ombesörja att den överskjutande avgiften jämte ränta återbetalas till arbetsgivaren, om summan därav, i förekommande fall efter avdrag för kvarstående avgift, uppgår till minst tjugofem kronor. Vid beräkningen av räntan äger 24 § tredje och fjärde styckena motsvarande tillämpning. Ränta skall ej utgå om räntebeloppet understiger femtio kronor.

Ränta utgår för år enligt den *högre av de procentsatser, som i december månad under utgiftsåret fastställts enligt 69 § 1 mom. andra stycket uppbördslagen (1953:272).*

Ränta utgår för år enligt den *räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto som gäller vid utgången av december under utgiftsåret.*

Räntan beräknas för en tid av fjorton månader. På ej debiterad preliminär avgift, som erlagts efter den 18 december under utgiftsåret men senast den 30 april påföljande år, utgår dock räntan för en beräknad tid av åtta månader.

25 §

Tillkommande avgift erlägges i tid och ordning, som enligt 19 § tredje stycket gäller för betalning av preliminär avgift, och fördelas till betalning vid två inbetalningstillfällen. Avgift om högst femhundra kronor skall dock erläggas vid ett inbetalningstillfälle. Tillkommande avgift under tjugofem kronor uttages icke.

På tillkommande avgift skall arbetsgivare erlagga *respitränta*. Sådan ränta skall dock ej påföras om den understiger femtio kronor. Ränta utgår för varje kalenderår efter den räntesats, som för det året gäller enligt 24 a § andra stycket. För tidrymd under året efter det då avgiften påföres utgår dock räntan efter den räntesats som gäller vid ränteberäkning det år då debiteringen sker.

På tillkommande avgift skall arbetsgivare erlagga *respitränta*. Sådan ränta skall dock ej påföras om den understiger femtio kronor. Ränta utgår för varje kalenderår efter den räntesats, som för det året gäller enligt 24 a § andra stycket *med tillägg av tre procentenheter*. För tidrymd under året efter det då avgiften påföres utgår dock räntan efter den räntesats som gäller vid ränteberäkning det år då debiteringen sker.

¹ Lagen omtryckt 1974:938.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1981:696.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Ränta utgår från och med den 1 mars andra året efter utgiftsåret till och med den månad, då den tillkommande avgiften skall erläggas eller, om avgiften skall erläggas vid flera inbetalningstillfällen, till och med den månad, under vilken det första inbetalningstillfället infaller, dock ej i något fall för längre tid än två år. Ränta avseende belopp som tidigare återbetalats till arbetsgivaren skall dock utgå från utgången av den månad, då beloppet återbetalats.

26 §²

Om det finns synnerliga skäl får riks försäkringsverket medge anstånd helt eller delvis med erläggande av påfört avgiftsbelopp som uppbärs av verket och förfaller till betalning efter det att ansökan om anstånd har gjorts. Anståndstiden får bestämmas till längst två månader efter utgången av den månad, då beloppet skulle ha erlagts. Söker en arbetsgivare rättelse av avgiftspåföring enligt 36 § eller anför han besvär över beslut av riks försäkringsverket enligt 38 §, får anstånd meddelas även på ansökan som har ingetts efter det att beloppet har förfallit till betalning. Sådant anstånd får beviljas intill dess två månader har förflutit från dagen för riks försäkringsverkets, kammarrättens eller regeringsrättens avgörande i saken.

Sedan anstånd har meddelats, får det avgiftsbelopp som omfattas av anståndet inte drivas in under tiden för anståndet, ej heller får restavgift tas ut för beloppet.

Är en arbetsgivare berättigad att få ut för mycket erlagd arbetsgivaravgift, får denna tas i anspråk för att betala sådan arbetsgivaravgift som omfattas av anståndet.

Har anståndstiden gått till ända utan att hela avgiftsbeloppet har betalats, skall arbetsgivaren betala restavgift på den del av beloppet som då var obetald.

Den som har fått anstånd i avvaktan på kammarrättens eller regeringsrättens beslut skall betala anståndsrenta för sådan del av avgiftsbeloppet som genom beslutet har fastställts till betalning. Ränta som understiger femtio kronor skall dock ej påföras. Ränta utgår för varje kalenderår efter den räntesats som för det året gäller enligt 24 a § andra stycket.

Den som har fått anstånd i avvaktan på kammarrättens eller regeringsrättens beslut skall betala anståndsrenta för sådan del av avgiftsbeloppet som genom beslutet har fastställts till betalning. Ränta som understiger femtio kronor skall dock ej påföras. Ränta utgår för varje kalenderår efter den räntesats som för det året gäller enligt 24 a § andra stycket *med tillägg av tre procentenheter.*

Anståndsrenta utgår från och med månaden efter den, då avgiften skulle ha erlagts om anstånd icke hade medgivits, till och med den månad, då anståndstiden gått till ända.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om

1. ränta enligt 24 a § som beräknas enligt den årliga avgiftsdebiteringen år 1984 eller tidigare,

2. respitränta, anståndsrenta och restitutionsrenta som belöper på tid före ikraftträdandet.

² Senaste lydelse 1982: 122.

6 Förslag till

Lag om ändring i tullagen (1973: 670)

Härigenom föreskrivs att 20 a och 22 §§ tullagen (1973: 670) skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*20 a §¹

Ränta enligt 20 § utgår för visst kalenderår efter den *högre av de räntesatser som gäller vid beräkning av ränta för det året enligt 69 § 1 mom. andra stycket uppbördslagen (1953: 272)*. För tid som infaller efter utgången av det år då införselavgiften slutligt fastställs tillämpas dock den räntesats som gäller för det året. Räntebelopp som understiger femtio kronor påföres ej.

Ränta enligt 20 § utgår för visst kalenderår efter den *räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto som gäller vid utgången av december det föregående året med tillägg av tre procentenheter*. För tid som infaller efter utgången av det år då införselavgiften slutligt fastställs tillämpas dock den räntesats som gäller för det året. Räntebelopp som understiger femtio kronor påföres ej.

Vid beräkning av ränta enligt 20 § första eller andra stycket gäller att ränta utgår

från utgången av den andra månaden efter den då varan angavs till förtullning, dock att ränta på avgift, som motsvarar tidigare återbetalat avgiftsbelopp, utgår från utgången av den månad då beloppet återbetalades,

till och med den månad då beloppet skall erläggas.

Ränta enligt andra stycket utgår ej för längre tid än två år utom i fall som avses i 20 § första stycket 3.

Ränta enligt 20 § fjärde stycket utgår för den tid fördröjningen omfattar.

Har beslut, som föranlett ränta, ändrats på sådant sätt att ränta icke skulle ha utgått eller skulle ha utgått med lägre belopp, skall ny beräkning av ränta göras och för mycket påförd ränta återbetalas. Ränta utgår ej på räntebelopp som tullskyldig ålägges betala enligt 20 § utöver tidigare erlagd ränta.

Bestämmelserna i denna lag om tull och annan införselavgift äger motsvarande tillämpning beträffande ränta enligt denna paragraf.

22 §²

Har tullskyldig inbetalat tull eller annan införselavgift med högre belopp än han rätteligen har att erlagga, återbetalas överskjutande belopp. Motsvarande gäller när han inbetalat tull eller annan införselavgift trots att avgift ej skall utgå. Har med stöd av 5 § tullförordningen (1973: 979) meddelats förordnande att tull inte skall utgå för vara av visst slag återbetalas inbetalat tullbelopp. Belopp, som den tullskyldige kan dra av enligt lagen (1968: 430) om mervärdeskatt, återbetalas dock ej.

På belopp som återbetalas utgår ränta. Ränta utgår även på ränta

På belopp som återbetalas utgår ränta. Ränta utgår även på ränta

¹ Senaste lydelse 1979: 979.

² Senaste lydelse 1980: 450.

Nuvarande lydelse

enligt 20 § som återbetalas. Vid räntebereäkningen tillämpas bestämmelserna i 20 a § första stycket. Ränta utgår från utgången av den månad under vilken beloppet erlagts till och med den månad då beloppet utbetalats.

Har beslut, som föranlett ränta enligt andra stycket, ändrats på sådant sätt att ränta icke skulle ha utgått eller skulle ha utgått med lägre belopp, skall den tullskyldige återbetala vad han sålunda uppburit för mycket. Bestämmelserna i denna lag om tull och annan införselavgift gäller därvid i tillämpliga delar.

Vid återbetalning till den tullskyldige får avdrag göras för till betalning förfallen tull eller avgift som den tullskyldige har att erlagga till tullverket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om ränta som belöper på tid före ikraftträdandet.

Föreslagen lydelse

enligt 20 § som återbetalas. Vid räntebereäkningen tillämpas bestämmelserna i 20 a § första stycket. *Räntan skall dock beräknas utan tillägg av där angivna procentenheter.* Ränta utgår från utgången av den månad under vilken beloppet erlagts till och med den månad då beloppet utbetalats.

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-10-13

Närvarande: statsrådet I. Carlsson, ordförande, och statsråden Lundkvist, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Andersson, Rainer, Boström, Bodström, Göransson, R. Carlsson, Holmberg, Thunborg

Föredragande: statsrådet Feldt

Lagrådsremiss om ändringar i taxeringsförfarandet m. m.

1 Inledning

Enligt regeringens bemyndigande den 13 maj 1982 har chefen för dåvarande budgetdepartementet tillkallat en kommitté¹ (B 1982: 03) med uppdrag att se över bl. a. det grundläggande taxeringsförfarandet i första instans och skatteprocessen. Kommittén har antagit namnet skatteförenklingsskommittén. Som ett led i översynsarbetet har kommittén lagt fram ett par förslag i betänkandet (Ds Fi 1983: 16) Vissa ändringar i taxeringsförfarandet.

Kommitténs förslag gäller dels bestämmelserna om taxeringsnämndens beslutsförhet med ordföranden ensam, dels bestämmelserna om taxeringsnämndens underrättelseskyldighet. Förslaget angående ordförandens beslutanderätt gäller den beloppsgräns på 500 kr. över vilken en avvikelse inte får gå för att ordföranden skall kunna meddela beslutet ensam. Förslaget angående nämndens underrättelseskyldighet syftar till ett förenklat förfarande i vissa fall. Kommitténs betänkande har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna samt kommitténs förslag till lagändringar bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 1* resp. *bilaga 2*. För remissinstansernas ställningstaganden kommer jag att redogöra i avslutning till min behandling av de olika frågorna.

Jag föreslår vidare ett förtydligande av taxeringslagens bestämmelser om besvär till mellankommunala skatterätten av vissa koncernbolag.

Jag tar också upp ett par frågor på uppbördsområdet. Det gäller för det första frågan vilka räntesatser som bör gälla när staten återbetalar skatt till

¹ Generaldirektören Gösta Ekman, ordförande, länsrådet Sven Gunnarsson, f. d. riksdagsledamoten Wilhelm Gustafsson, riksdagsledamöterna Anna Lindh, Tage Sundkvist, Karl-Erik Svartberg och Knut Wachtmeister, lagmannen Bertil Wennergren samt riksdagsledamoten Hans-Olov Westberg.

2 Riksdagen 1983/84. I saml. Nr 58.

den enskilde resp. när den enskilde betalar skatt efter den ordinarie betalningstidpunkten. För det andra behandlar jag frågan om överföring av skatt till främmande stat i enlighet med internationella överenskommelser i ämnet.

2 Vissa frågor angående taxeringsförfarandet

2.1 Enmansbeslut i taxeringsnämnd

Nuvarande ordning

Som huvudregel för taxeringsnämndens beslutförhet gäller enligt 63 § taxeringslagen (1956:623), TL, att beslut får fattas om ordföranden och minst två andra ledamöter är närvarande. Om taxeringsnämndens distrikt omfattar mer än en kommun fordras dock att minst tre andra ledamöter är närvarande. Från detta krav på fullsutten nämnd görs vissa undantag.

Beslut får nämligen under vissa förutsättningar meddelas av ordföranden ensam. Så får först och främst ske när beslutet inte innefattar en prövning av ärendet i sak. För att ordföranden ensam skall få meddela ett beslut som innebär sakprövning förutsätts att det är fråga om något av särskilt angivna fall.

Ordföranden är sålunda ensam beslutför i sak om beslutet om taxering inte innebär avvikelse från självdeklarationen eller annan uppgift som den skattskyldige lämnat till ledning för sin taxering, om beslutet medför avvikelse som uppgår till högst 500 kr. taxerad inkomst, om beslutet innebär rättelse av ett tidigare beslut som till följd av skrivfel, räknefel eller annat sådant förbiseende innehåller uppenbar oriktighet eller om beslutet avser ärende i vilket saken är uppenbar. Ordförandens behörighet att ensam meddela beslut i dessa fall är dock inte oinskränkt. Som allmän förutsättning gäller nämligen att beslut av ordföranden ensam får meddelas bara om det inte av särskild anledning är påkallat att ärendet prövas av fullsutten nämnd. Skäl för sådan prövning kan exempelvis vara att frågan är komplicerad eller av principiell natur.

Nuvarande bestämmelser om taxeringsnämndens beslutförhet med ordföranden ensam infördes år 1979 genom den s. k. RS-reformen. Den ifrågasvarande beloppsgränsen på 500 kr. valdes efter förebild av motsvarande föreskrift beträffande dåvarande skatterätterna. Bestämmelser om ensamdomares behörighet i länsrätt, som ersatte de tidigare skatterätterna, finns i 18 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar. Beloppsgränsen i denna lag höjdes till 2 500 kr. den 1 juli 1982.

Kommitténs förslag

Det är enligt kommitténs mening viktigt att de förtroendevalda ledamöternas arbete inriktas på de beslut i främst bedömningsfrågor där lekman-

nainflytandet kan ha väsentlig betydelse. Kommittén anser det därför värdefullt om taxeringsnämnden inte behöver belastas med beslut i ärenden av rutinmässig karaktär. Ärenden som bara leder till avvikelser på förhållandevis låga belopp är till mycket stor del av sådan karaktär och bör kunna avgöras av ordföranden ensam.

Som bakgrund för sina överväganden lämnar kommittén vissa statistikuppgifter. Enligt dessa, som avser 1981 års taxering, ändrades den statliga taxeringen för fysiska personer med belopp upp till 2 000 kr. i 1 094 000 fall. Avvikelserna på belopp över 2 000 kr. gällde 443 000 fall. Enligt kommitténs bedömning var en stor del av avvikelserna rättelse av sådana tekniska och formella fel att saken varit uppenbar och beslut kunnat meddelas av ordföranden ensam.

Kommittén föreslår mot denna bakgrund att nuvarande beloppsgräns på 500 kr. höjs till 2 500 kr. i överensstämmelse med den uppjustering som redan tidigare gjorts i fråga om ensamdomares behörighet i länsrätt. Kommittén tillägger att ärenden i taxeringsnämnden som gäller mindre än 2 500 kr. sannolikt oftare är mer rutinmässiga och okomplicerade än mål rörande motsvarande belopp i länsrätten. Kommittén framhåller också att ett ärende även i fortsättningen skall prövas av fullsutton nämnd om avvikelsen rör en komplicerad eller principiell fråga eller om det är påkallat av annan särskild anledning.

Remissyttrandena

Kommitténs förslag om en höjning av beloppsgränsen tillstyrks av remissinstanserna. Tre instanser förordar att beloppsgränsen bestäms till 5 000 kr.

Överväganden och förslag

När nuvarande regler om taxeringsnämndsordförandens beslutanderätt infördes innebar de något helt nytt i taxeringsförfarandet i första instans. Det föll sig därför naturligt att välja en beloppsgräns i överensstämmelse med vad som då gällde i fråga om enmansmål i högre instans. Reglerna har enligt vad jag erfarit fungerat på ett tillfredsställande sätt och det är enligt min mening lämpligt att också nu följa beloppsgränsen för enmansmålen i länsrätt. Jag föreslår att 63 § andra stycket 3 TL ändras i överensstämmelse med detta. De nya bestämmelserna bör tillämpas första gången vid 1984 års taxering.

2.2 Taxeringsnämndens underrättelseskyldighet

Nuvarande ordning

Om taxeringsnämnden beslutar att frångå den skattskyldiges självdeklaration eller annan uppgift eller upplysning som den skattskyldige lämnat till ledning för sin taxering, skall deklarationen enligt 69 § 1 mom. TL

förses med uppgift om avvikelserna och skälen för denna. I sådant fall skall också en underrättelse sändas till den skattskyldige. Denna skall innehålla uppgift om i vilka hänseenden deklarationen har frångåtts och skälen för taxeringsnämndens beslut. I underrättelsen skall också finnas en upplysning om möjligheten att få beslutet omprövat av taxeringsnämnden. Skyldighet att skicka underrättelse om nämndens beslut föreligger också då taxering för inkomst eller förmögenhet äsatts en skattskyldig som inte lämnat någon deklaration.

En underrättelse till den skattskyldige skall enligt 69 § 4 mom. TL sändas i vanligt brev. I särskilda fall får dock försändelsen rekommenderas eller delges den skattskyldige. Vidare gäller enligt 31 § taxeringskungörelsen (1957:513) att underrättelsen skall vara underskriven av taxeringsnämndens ordförande eller föredragande i nämnden och att den skall expedieras snarast efter det att nämnden fattat sitt beslut om taxeringen och senast i samband med att deklarationen eller annan uppgift överlämnas för registrering.

Kommitténs förslag

Kommitténs förslag i förevarande del grundas på en önskan att så långt möjligt avlasta taxeringsfunktionärerna arbetsuppgifter, som bedöms vara mer betungande än som är motiverat med hänsyn till den betydelse som arbetsinsatserna kan beräknas ha för de skattskyldiga. Tanken är att taxeringsfunktionärerna skall få ökade möjligheter till fördjupad kontroll i olika former. Vad kommittén nu tar upp är möjligheten att i vissa fall informera om en gjord avvikelse utan att som f.n. tillställa den skattskyldige en särskild underrättelse.

Enligt kommitténs mening bör underrättelse om formella fel och vissa materiella avvikelser kunna lämnas på annat sätt än genom ett särskilt skriftligt meddelande. Närmast till hands ligger enligt kommitténs bedömning att på ett eller annat sätt underrätta den skattskyldige om avvikelserna i samband med att han tillställs skattsedeln på slutlig skatt.

En reform av detta slag bör enligt kommitténs mening avvägas med särskild hänsyn dels till den skattskyldiges intresse av att kunna få ett taxeringsbeslut omprövat av taxeringsnämnden, dels till möjligheterna att rätta misstag vid taxeringen i administrativ ordning enligt 72 a § TL. Med detta följer, anser kommittén, att en reform bara bör omfatta frågor som den skattskyldige inte alls eller endast i undantagsfall har anledning att begära omprövning av. Detta leder i sin tur enligt kommitténs mening till att reformen bör avse bara rent formella fel såsom felräkning, felöverföring och skrivfel samt i övrigt rättelse till den skattskyldiges fördel av intäkt, förmån eller avdrag som till beloppet eller beloppsintervall är fastlagt i skattelagstiftningen. Med hänsyn till att en felaktigt vidtagen ändring bör kunna rättas till utan att den skattskyldige behöver anföra besvär finner kommittén att reformen också bör hållas inom ramen för sådana företeelser som går att rätta enligt bestämmelserna i 72 a § TL.

Den lösning som kommittén med hänsyn till här angivna synpunkter anser sig böra föreslå innebär att det nuvarande underrättelseförfarandet inte skall behöva tillämpas när det är fråga om rättelser av felaktigheter av det slag som anges i punkterna 1–5 och 7 i 72 a § TL. Som framgår av det följande skall den skattskyldige i stället informeras om avvikelserna via skattsedeln på slutlig skatt. Sävitt gäller punkt 1 – dvs. rättelse av uppenbar felräkning eller uppenbart felaktig överföring av belopp i deklaration – sätts dock den gränsen, att underrättelse i nuvarande ordning får underlåtas bara om avvikelse görs med högst 5 000 kr. taxerad inkomst. Avser avvikelserna felaktighet enligt någon av punkterna 2–5 eller 7 får underrättelse underlåtas endast om rättelsen leder till lägre taxering eller till lägre skatt för den skattskyldige. De avvikelser som i dessa fall enligt kommitténs redovisning i praktiken är fråga om är felaktighet beträffande underlag för skogsvärdsavgift eller angående fastighets taxeringsvärde, felaktighet i fråga om beräkning av intäkt av villafastighet, procentavdrag eller garantibelopp, felaktighet i fråga om avdrag som medges utan särskild utredning (sparavdrag, extra avdrag under annan fastighet och 100/1 000-kronorsavdragen under tjänst) och felaktighet i fråga om förutsättningarna för skattereduktion. För att underrättelse i nuvarande ordning skall få underlåtas krävs i samtliga fall dessutom att det inte av särskilda skäl är påkallat att den skattskyldige underrättas. Kommittén påpekar att ett särskilt skäl att lämna underrättelse bl. a. föreligger då formella avvikelser görs i både höjande och sänkande riktning och det kan befaras att nettoändringen kan framstå som svårbegriplig för den skattskyldige.

Som redan nämnts skall den skattskyldige i de redovisade fallen ges information om avvikelserna via skattsedeln. Detta skall tillgå på så sätt att skattsedeln förses med en kryssmarkering som anger att avvikelse gjorts och att den skattskyldige med ledning av upplysningstexten i broschyren "Kontrollera din skatt" kan utläsa vilka typer av avvikelser som anges med kryssmarkeringen. Denna broschyr utsänds tillsammans med skattsedeln. Information om den nya ordningen skall vidare ges i "Dags att deklarera" och RSV:s deklarationsupplysningar.

Kommittén har slutligen sökt bedöma effekten av sitt förslag. Undersökningar beträffande 1979 och 1981 års taxeringar har enligt kommittén visat att avvikelser görs i ca 1,8 miljoner deklarationer och att avvikelserna berör mer än 3,25 miljoner avvikelsepunkter. Vid taxeringen år 1981 avsåg 741 000 av dessa formella brister såsom felräkning, felöverföring och liknande. I många fall utgjorde vidare tillrättaläggandet av sådana brister den enda rättelseåtgärden. Enligt kommitténs bedömning skulle den föreslagna ordningen medföra att antalet underrättelser om avvikelser reducerades med mellan 300 000 och 400 000. Detta skulle medföra en tidsvinst i granskningsorganisationen motsvarande ca 35 årsarbetskrafter.

Remissyttrandena

Kommitténs förslag har blivit föremål för starkt delade meningar hos remissinstanserna. Alla vitsordar dock att det är angeläget att söka åstadkomma förenklingar i taxeringsnämndens arbete genom olika slags reformer. Flera instanser befarar emellertid att kommittén underskattat det merarbete som de lokala skattemyndigheterna kan få genom de skattskyldigas förfrågningar om kryssmarkeringarnas innebörd. Vinsterna genom reformen befaras därför bli marginella. Många remissinstanser tillstyrker dock att den föreslagna ordningen införs. I flera fall kompletteras denna tillstyrkan med ett önskemål om att reformen följs upp så att de verkliga effekterna blir klarlagda.

För att så långt möjligt minska riskerna för att reformen får till följd att underrättelseskyldigheten i praktiken flyttas från taxeringsnämnderna till de lokala skattemyndigheterna föreslår flera remissinstanser modifieringar av olika slag.

RSV föreslår sålunda att skattsedeln skall föras med en kodsiffra för det slags felaktighet som avvikelsen avser. Genom att kodsiffrornas innebörd förklaras på skattsedeln eller i broschyren "Kontrollera din skatt" kan den skattskyldige själv ta reda på vilken typ eller vilka typer av felaktigheter som taxeringsnämnden rättat. Ett liknande förslag redovisar också TCO. Länsstyrelsen i Värmlands län föreslår att den av kommittén föreslagna metoden skall få användas endast när det är fråga om en avvikelsetyp. Länsrätten i Malmöhus län, som också ställer sig tveksam till kommitténs förslag, förordar att nuvarande underrättelseförfarande rationaliseras genom förenklade blanketter.

Åtskilliga remissinstanser överväger särskilt kommitténs förslag i den del som det gäller avvikelse till den skattskyldiges nackdel. RSV anser sålunda att den föreslagna beloppsgränsen på 5 000 kr. taxerad inkomst är för hög. Den bör enligt RSV:s mening sättas ned till 2 500 kr. Kammarrätten i Göteborg och länsrätten i Malmöhus län framhåller att regeln om att den skattskyldige på ett klart sätt skall underrättas om innehållet i ett beslut vilar på en viktig förvaltningsrättslig princip. Båda myndigheterna finner det mot denna bakgrund särskilt betänksamt att slopa underrättelser vid rättelser av felräkningar och felöverföringar till den skattskyldiges nackdel. Denna del av kommitténs förslag avstyrker de därför.

Överväganden och förslag

Jag ser det i likhet med remissinstanserna som angeläget att man så långt möjligt begränsar och underlättar taxeringsfunktionärernas mer rutinmässiga arbetsuppgifter. De får på så sätt mer tid för det egentliga granskningsarbetet. Detta är viktigt särskilt med tanke på de insatser som behövs i fråga om de svårkontrollerade deklarationerna.

En förutsättning för en förenkling av underrättelseförfarandet måste vara, att den skattskyldige får en med hänsyn till avvikelsebeslutets karak-

får tillfredsställande information. Det bör naturligtvis också vara klart att reformen verkligen kommer att medföra en rationalisering för skatteadministrationen. Man kan enligt min mening hysa viss tveksamhet inför den lösning som kommittén förordar. Det finns enligt min mening anledning att räkna med att de skattskyldiga ofta kommer att finna meddelandet svårbegripligt. Som bl. a. RSV framhållit övervältras därmed ett arbete på de lokala skattemyndigheterna med att ta fram deklarationerna och besvara frågor. Jag anser att en reform måste sökas inom snävare linjer. Jag ser för egen del valet stå mellan två huvudalternativ.

Enligt det ena bygger man på kommitténs förslag om en kryssmarkering på skattsedeln men läter denna markering avse bara en eller högst två av de olika avvikelsetyperna. Det är naturligt att i så fall välja de avvikelsetyper som är mest frekventa och att beskriva dessa direkt på skattsedeln.

Det andra huvudalternativet innebär att varje avvikelsetyp förses med en kodsiffra vilkens innebörd beskrivs på skattsedeln eller i broschyren "Kontrollera din skatt". Enligt detta alternativ förutsätts vidare att det förenklade underrättelseförfarandet får användas bara om avvikelser avser en eller högst två avvikelsetyper och alltså kan beskrivas genom att högst två kodsiffror anges på skattsedeln.

Det första alternativet har den fördelen att det är mycket lättillämpat för taxeringsfunktionärerna. Det är dock så snävt att det kan ifrågasättas om det ger de förenklingseffekter som bör uppkomma för att reformen skall vara verkligt meningsfull.

Det andra alternativet ger ett vidare användningsfält. Det synes också vara tillräckligt lättillämpat för att taxeringsfunktionärerna utan större svårighet skall kunna välja och ange rätt kodsiffra på deklarationen för vidare markering på skattsedeln. Jag föreslår därför att detta andra alternativ väljs.

Den av mig föreslagna ordningen bör i enlighet med kommitténs förslag bara få tillämpas när avvikelser gäller uppenbara felaktigheter av det slag som avses i 72 a § 1–5 eller 7 TL. Den gruppering av felaktigheterna som TL har är emellertid i vissa delar inte lämplig att användas när innebörden av en avvikelse skall beskrivas för den skattskyldige. I några av TL:s grupper ingår vidare felaktigheter av sådant slag att det knappast är aktuellt eller lämpligt att ha med dem i ett förenklat underrättelseförfarande. För att förfarandet skall bli enkelt och rationellt krävs att de felaktigheter som skall få omfattas av förfarandet begränsas och grupperas med särskild hänsyn till den skattskyldiges möjligheter att förstå vari avvikelser ligger. En från dessa synpunkter tillfredsställande lösning får man enligt min mening genom att behålla de två grupperna i 72 a § 1 och 3 och dela upp de övriga felaktigheter som bör omfattas av förfarandet på tre särskilda punkter. Den ena av dessa bör avse felaktighet i fråga om det extra avdraget under inkomst av annan fastighet (25 § 3 mom. andra stycket kommunal-skattelagen (1928: 370), KL), den andra felaktighet i fråga om schablonav-

dragen under inkomst av tjänst (33 § 2 mom. KL) och den tredje felaktighet i fråga om det s. k. sparavdraget (39 § 3 mom. KL).

Jag föreslår i enlighet med vad jag nu sagt att det förenklade underrättelseförfarandet skall få tillämpas när en avvikelse gäller uppenbar felaktighet som kan hänföras till högst två av de här redovisade grupperna. Det återstår emellertid att ta ställning till ytterligare ett par frågor.

Några remissinstanser som i princip ställer sig positiva till kommitténs förslag anser att ett förenklat underrättelseförfarande inte bör användas när avvikelsen är till den skattskyldiges nackdel och alltså regelmässigt innebär en höjning av skatten. Jag anser också för egen del att det finns skäl att i varje fall t. v. behålla nuvarande underrättelseförfarande när en avvikelse medför att den skattskyldiges taxering höjs. Ett förenklat underrättelseförfarande bör sålunda bara få användas om avvikelsen leder till lägre taxering. Om en avvikelse avser två av angivna punkter kan det naturligtvis ibland vara fråga om ändring i både höjande och sänkande riktning men som totalt medför att taxeringen blir lägre. I sådant fall torde det ofta föreligga skäl att underrätta den skattskyldige om avvikelsen i vanlig ordning. Frågan om möjligheten att i viss utsträckning tillämpa förfarandet också när avvikelsen är till den skattskyldiges nackdel får bedömas sedan man fått erfarenhet av det nya förfarandet.

Enligt kommitténs förslag får ett förenklat underrättelseförfarande vid avvikelse på grund av uppenbar felräkning eller felöverföring i deklarationen bara användas om rättelsen avser högst 5 000 kr. taxerad inkomst. Enligt min mening bör avvikelse till den skattskyldiges förmån också i sådana fall få ske utan hänsyn till någon beloppsgräns på samma sätt som – i överensstämmelse med kommitténs förslag – bör gälla i fråga om de övriga avvikelse typerna.

Jag föreslår sålunda sammanfattningsvis att en skattskyldig skall kunna underrättas om avvikelse från deklarationen genom högst två kodsiffror på skattsedeln och hänvisning till en kodförteckning på skattsedeln eller i broschyren "Kontrollera din skatt", om avvikelsen är att hänföra till högst två av de förut redovisade avvikelse typerna och innebär ändring till den skattskyldiges förmån. En grundförutsättning är dock att inte särskilda skäl i det enskilda fallet talar för att den skattskyldige underrättas genom ett särskilt skriftligt meddelande. Som någon remissinstans påpekat bör också en föreskrift om det förenklade underrättelseförfarandet tas in i 69 § 1 mom. TL. Detta medför lagtekniskt även den fördelen att en skattskyldig, som av misstag inte fått kodbeteckningen utsatt på skattsedeln, kommer i åtnjutande av en förlängd besvärstid enligt 99 § TL på samma sätt som en skattskyldig som inte fått föreskriven underrättelse under taxeringsåret.

3 Rätt besvärinstans för koncernbolag

Mellankommunala skatterätten har i en skrivelse den 11 maj 1983 till justitiedepartementet tagit upp frågan om rätt besvärinstans för vissa koncernbolag. Skrivelsen har överlämnats till finansdepartementet.

Frågan gäller bestämmelserna i 73 § TL om besvär över taxeringsnämnds beslut. Paragrafens fjärde stycke innehåller en regel om att besvär rörande taxering av aktiebolag som tillsammans med annat sådant bolag utgör koncernbolag skall prövas av den mellankommunala skatterätten, om bolagen lämnat eller skulle ha lämnat självdeklaration inom skilda län. I bestämmelsen görs en hänvisning till koncernbolagsbestämmelserna i 221 § lagen (1944: 705) om aktiebolag. Denna lag har numera upphävts och ersatts av aktiebolagslagen (1975: 1385). I sistnämnda lag finns bestämmelser om koncernbolag i 1 kap. 2 §. 1 3 § lagen (1975: 1386) om införande av 1975 års aktiebolagslag stadgas att om det i lag eller annan författning förekommer hänvisning till föreskrift som ersatts genom bestämmelse i den nya aktiebolagslagen skall den nya bestämmelsen tillämpas. Stadgandet innebär att forumbestämmelsen i 73 § fjärde stycket TL gäller koncernbolag enligt 1975 års aktiebolagslag. Mellankommunala skatterätten påpekar att detta förhållande inte alltid observeras av de skattskyldiga och av myndigheter, vilket är olyckligt, eftersom bestämmelserna i de angivna lagrummen inte är helt identiska. Den viktigaste skillnaden torde vara att det numera erfordras röstmajoritet och inte som tidigare kapitalmajoritet i ett bolag för att det skall anses som dotterbolag. Enligt mellankommunala skatterättens mening bör lagrummet ändras så att hänvisningen görs direkt till 1 kap. 2 § aktiebolagslagen.

Jag delar mellankommunala skatterättens uppfattning att det i 73 § fjärde stycket TL bör anges att fråga är om koncernbolag enligt 1 kap. 2 § aktiebolagslagen. Jag förordar således att ändring vidtas i detta hänseende.

4 Räntorna

4.1 Nuvarande ordning

Räntor enligt uppbördslagen

När en skattskyldig har rätt att få tillbaka inbetald skatt eller är skyldig att betala skatt som påförs sedan debiteringen av slutlig skatt avslutats skall enligt uppbördslagen (1953: 272), UBL, ränta beräknas. Ränta beräknas också i vissa fall när skattskyldig får anstånd med inbetalningen av skatt.

De räntor som beräknas vid återbetalning är av två slag, ö-skatteänta och restitutionsränta. Ö-skatteänta utgår enligt 69 § 1 mom. UBL vid återbetalning av överskjutande preliminär skatt och påförs vid debitering-

en av den slutliga skatten. Restitutionsränta utgår när en skattskyldig annars har rätt att få tillbaka skatt. Sådana återbetalningar föranleds i stort sett av taxeringsnedsättningar eller rättelser av debiteringen.

Den tid för vilken ö-skatte­ränta beräknas kan vara tolv eller sex månader. Ränta för en beräknad tid av tolv månader utgår på preliminär skatt som betalats senast den 18 januari året efter inkomståret. Den kortare räntetiden gäller när skatten betalats efter den 18 januari men senast den 30 april året efter inkomståret. Vidare gäller den spärregeln att räntebeloppen tillsammans inte får överstiga 100 000 kr.

Räntesatserna för ö-skatte­ränta fastställs av RSV i december året före det år under vilket räntan påförs i samband med debiteringen av den slutliga skatten. Därvid gäller enligt anvisningarna till 69 § UBL att räntesatserna skall bestämmas med utgångspunkt i den högsta allmänt förekommande årsränta som vid fastställelsen tillämpas vid inlåning i bank. Om en på detta sätt beräknad räntesats inte utgörs av hel eller halv procentenhet, skall räntesatsen jämnas till närmast högre sådan procentenhet. I enlighet med föredragandens uttalande i prop. 1974: 159, som godkändes av riksdagen (SkU 57, rskr 360) har RSV fastställt räntesatserna med utgångspunkt i den årsränta som bankerna tillämpat vid inlåning på tolv månaders räkning.

Restitutionsränta utgår enligt den räntesats för tolv månaders ö-skatte­ränta som tillämpats eller skall tillämpas det år för vilket restitutionsränta skall beräknas. Räntan beräknas i princip från det att skatten inbetalats av den skattskyldige t. o. m. månaden för återbetalningen.

Den ränta som en skattskyldig skall betala när han påförs skatt sedan debiteringen av den slutliga skatten avslutats (tillkommande skatt), benämns i 32 § UBL respitränta. Också denna ränta utgår enligt den räntesats för tolv månaders ö-skatte­ränta som tillämpats eller skall tillämpas det år för vilket respitränta skall beräknas. Om respitränta skall beräknas för tid efter det år då den tillkommande skatten debiteras skall dock den räntesats tillämpas som gäller för debiteringsåret. Räntan beräknas – bortsett från några undantag – fr. o. m. den 1 april året efter taxeringsåret t. o. m. den månad då den tillkommande skatten förfaller till betalning. Respitränta får dock inte beräknas för längre tid än två år. Att räntan beräknas fr. o. m. den 1 april har sin förklaring i att den skattskyldige vid debiteringen av den tillkommande skatten också påförs den kvarskatteavgift som skulle utgått om skatten beaktats vid debiteringen av den slutliga skatten. Kvarskatteavgiften har ansetts så avvägd att den täcker statsverkets ränteförluster t. o. m. 31 mars året efter taxeringsåret.

Anstånds­ränta utgår enligt 49 § 4 mom. UBL bl. a. när en skattskyldig som anfört besvär över taxeringen får betalningsanstånd av länsstyrelsen på grund av att det skulle medföra betydande skadeverkningar för den skattskyldige eller annars framstå som obilligt att framtvinga en betalning innan taxeringsfrågan avgjorts. Sådan ränta utgår också när den skattskyld-

dige får anstånd med betalningen av kvarstående eller tillkommande skatt som påförts på grund av att 3 § lagen (1980:865) mot skatteflykt har tillämpats. Räntan beräknas från utgången av den månad då skatten skulle ha betalats om anstånd inte medgetts t. o. m. den månad då anståndstiden gått till ända.

Anståndsränta utgår i likhet med restitutionsränta och respitränta enligt den räntesats för tolv månaders ö-skatteränta som tillämpats eller skall tillämpas det år för vilket anståndsränta skall beräknas.

Räntor enligt vissa andra författningar

Räntesatsen för tolv månaders ö-skatteränta skall också tillämpas enligt bestämmelser i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, AGL, tullagen (1973:670) och lagen (1958:295) om sjömansskatt, SjöL.

Denna räntesats för ö-skatteränta skall sålunda enligt AGL bl. a. tillämpas på den ränta som utgår när skatt inte fastställts inom åtta månader efter det att bouppteckning eller deklaration senast skulle ha varit ingiven. Detsamma gäller ränta som utgår på tillkommande skattebelopp, på skatt som betalas genom skuldebrev eller skuldförbindelse, på skatt för vilken betalningsanstånd meddelats eller på skatt som återbetalas. De här redovisade räntebestämmelserna finns i 52 § 1 och 2 mom., 52 a §, 55 § 2 mom. och 61 a § AGL.

Enligt tullagen gäller räntesatsen för tolv månaders ö-skatteränta dels då ränta skall beräknas på tull eller annan införselavgift som tullskyldig skall betala ytterligare på grund av exempelvis omtulltaxering eller beslut av kammarrätt eller regeringsrätten, dels då tullskyldig har rätt att få tillbaka inbetalad tull eller införselavgift (20 a och 22 §§).

I fråga om sjömansskatt skall räntesatsen för tolv månaders ö-skatteränta tillämpas vid återbetalning av skatt (36 § 3 mom. SjöL).

Räntebestämmelserna i lagen (1959:552) om upphörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter, AVGL, ingår i ett system för upphörd av arbetsgivaravgifter som är utformat efter mönster av UBL:s system. I överensstämmelse härmed har också reglerna för beräkning av ränta stor överensstämmelse med vad som gäller enligt UBL.

Räntan på överskjutande avgift utgår enligt 24 a § AVGL alltid efter räntesatsen för tolv månaders ö-skatteränta. En reglering av räntan med hänsyn till räntetiden görs på så sätt att ränta på avgift, som betalats senast den 18 december under utgiftsåret, beräknas för en tid av 14 månader medan ränta på ej debiterad preliminär avgift, som betalats efter den 18 december men senast den 30 april det följande året, utgår för en beräknad tid av åtta månader.

AVGL:s bestämmelser om räntesats för restitutionsränta (31 §), respitränta (25 §) och anståndsränta (26 §) överensstämmer med vad som gäller i fråga om sådana räntor enligt UBL.

4.2 Överväganden och förslag

UBL:s nuvarande räntebestämmelser har gällt sedan år 1975 och är utformade i enlighet med de synpunkter som redovisades av utredningen om företagens uppgiftsplikt i betänkandet (SOU 1973: 33) Ränta och restavgift på skatt m. m. Ett väsentligt inslag är räntornas anknytning till det allmänna ränteläget och deras beräkning i övrigt med hänsyn till kredit synpunkter. Som har framgått av min tidigare redogörelse har anknytningen till det allmänna ränteläget åstadkommits genom att räntesatserna för ö-skatte ränta årligen skall fastställas av RSV med utgångspunkt i den högsta allmänt förekommande årsränta som vid fastställelsen gäller vid inlåning i bank. Den högre av dessa fastställda räntesatser blir sedan tillämplig också på de andra räntorna.

Sedan bestämmelserna infördes har kreditinstitutens inlånings- och utlåningsverksamhet successivt förändrats. Detta har inte minst gällt formerna för bankernas inlåning och det är inte längre helt lätt att avgöra vilken räntesats som kan anses vara den högsta allmänt förekommande vid inlåning i bank. Det är därför angeläget att nu finna en annan form för räntornas anknytning till det allmänna ränteläget. Det finns enligt min mening skäl att i framtiden avväga räntesatserna också med hänsyn till den skillnad som på den allmänna kreditmarknaden görs mellan inlånings- och utlåningsräntorna.

Bankernas inlåningsräntor har hittills visat god följsamhet till riksbankens diskonto. Räntorna vid insättning på tolv månaders räkning hos bank har vidare legat i paritet med diskontot. Som exempel kan nämnas att både diskontot och tolv månadersräntan var 11 % i december 1981. I december följande år var diskontot 10 % och tolv månadersräntan 10,25 %.

Enligt min mening bör det diskonto som gäller vid utgången av december månad det år då räntesatserna f. n. fastställs kunna gälla vid uträkning av sådan ö-skatte ränta som utgår för tolv månader. Därmed följer att sådan del av ö-skatte räntan som skall beräknas för en tid av sex månader bör motsvara en ränta efter halva diskontot. Någon särskild räntesats behövs dock inte för denna ränteuträkning. Den kan också göras med tillämpning av diskontot och den tid för vilken räntan utgår. Jag föreslår att UBL:s bestämmelser i 69 § 1 mom. ändras i enlighet med vad jag har sagt nu. Det bör framhållas att mitt förslag medför att någon fastställelse av räntesatser inte kommer att bli behövlig i fortsättningen.

Enligt den utformning som nu gällande räntebestämmelser i övrigt har blir diskontot genom den föreslagna ändringen av 69 § 1 mom. räntesats också vid beräkning av restitutionsränta, respitränta och anståndsränta enligt UBL och AVGL. Så blir också fallet i fråga om de räntor enligt AGL, tullagen och SjöL för vilka jag har redogjort tidigare.

Detta resultat framstår som helt följdriktigt när det gäller räntor som utgår vid återbetalning av skatt eller avgift. En räntesats som i princip motsvarar diskontot framstår däremot som för låg i fråga om räntor som

utgår när betalningsansånd beviljats eller betalningen annars har blivit uppskjuten. I dessa fall bör enligt min mening en högre räntesats gälla. Fråga är då närmast med hur många procentenheter det för ö-skatteräntan tillämpliga diskontot bör uppräknas.

Den av mig föreslagna ordningen bygger liksom nuvarande räntesystem på en anknytning till det allmänna ränteläget som bl. a. speglas i kreditinstitutens in- och utlåningsräntor. Skillnaden mellan dessa synes i och för sig kunna motivera en höjning med fyra–fem procentenheter.

Man bör emellertid enligt min mening inte grunda en höjning av räntesatsen enbart på rena kreditsynpunkter. Hänsyn bör också tas till att den kredit som den skattskyldige fått genom att betalningen blivit senarelagd inte sällan har uppkommit oavsiktligt. Jag föreslår därför att förhöjningen bestäms till tre procentenheter för respitränta, anständsränta och de övriga räntor som utgår när betalningen senareläggs. Räntebestämmelserna i UBL, AGL, tullagen, SjöL och AVGL föreslås ändrade i enlighet härmed. I samband därmed bör också några ändringar av redaktionell natur göras i bestämmelserna.

Jag föreslår att de nya räntereglerna skall gälla fr. o. m. år 1984. Äldre bestämmelser bör dock fortfarande tillämpas på respitränta, anständsränta och restitutionsränta som belöper på tid före den 1 januari 1984. Detsamma bör gälla också i fråga om ö-skatteränta och ränta enligt 24 a § AVGL, som avser den årliga debiteringen år 1984 eller tidigare år.

Jag vill till sist säga några ord om mitt förslags statsfinansiella effekt.

Nuvarande regler om avrundning av räntesatserna för ö-skatteräntan kan i vissa lägen medföra att den beräknas efter räntesatser som överstiger gällande diskonto med en halv procentenhet. Detta inträffade vid fastställelsen av räntesatserna i december 1982. Som jag nämnt förut var diskontot då 10% och bankernas inlåningsränta 10,25%. Genom den föreskrivna förhöjningen till närmast högre halva procentenhet blev räntesatserna för ö-skatteräntan 10,5% resp. 5,5% och alltså en halv procentenhet större än om diskontot varit direkt tillämpligt. Genom räntebestämmelsernas utformning kom denna skillnad också att gälla de övriga räntor som är anknutna till räntesats för ö-skatteräntor. Enligt beräkningar som gjorts av RSV:s uppbördssektion kan de ytterligare ränteintäkter som staten skulle ha fått om räntesatserna i stället varit direkt kopplade till diskontot uppskattas till 60 milj. kr. Detta belopp skulle naturligtvis varit större om den av mig föreslagna regeln för bestämmande av räntesatsen för respitränta och anständsränta också gällt. De ytterligare ränteintäkter som statsverket årligen kommer att få genom ändringen av räntesatserna för dessa räntor ligger i storleksordningen 25–30 milj. kr.

5 Överföring av skatt till främmande stat

5.1 Inledning

De svenska reglerna om hur man skall förhindra att en och samma inkomst eller förmögenhet blir beskattad både i Sverige och i ett annat land har under senare år kompletterats på uppbördsområdet. Avsikten med dessa bestämmelser är först och främst att göra det möjligt att underlåta skatteavdrag på viss inkomst när skatteavdrag på inkomsten görs i det andra landet. Vidare skall bestämmelserna göra det möjligt att föra över skatt, som har betalats i ett land, till ett annat land, om skatten borde ha betalats i det andra landet. De nu angivna bestämmelserna om uppbörd och överföring av skatt i dubbelbeskattningssituationer finns dels i den interna svenska lagstiftningen, dels i överenskommelser som Sverige träffat med de nordiska staterna.

Lagstiftningen tillkom år 1981 (prop. 1981/82: 73, SkU 21, rskr 121, SFS 1981: 1317). Det har numera visat sig att det finns ett behov av att utvidga möjligheterna till överföring av skatt.

Förslag om en sådan utvidgning av överföringsmöjligheterna lades fram i en lagrådsremiss som beslutades den 19 maj 1983. Förslaget innebar i princip att de i UBL angivna förutsättningarna för överföring skulle slopas och – genom en hänvisning till träffade överenskommelser om uppbörd – ersättas av villkoren i dessa överenskommelser.

Lagrådet förordade i ett yttrande den 27 maj 1983 att lagregleringen gavs ett mer preciserat innehåll, varigenom riksdagen fick möjlighet att ta ställning till huvuddragen i denna.

Jag godtar vad lagrådet sälunda har förordat och lägger i det följande fram ett förslag till reglering av en speciell fråga som rör överföring av skatt.

5.2 Nuvarande ordning

Bestämmelserna om uppbörd och överföring av skatt med anledning av internationella överenskommelser finns i 44 a § UBL. Bestämmelserna innebär som jag nyss har antytt att de svenska skattemyndigheterna under vissa förutsättningar kan besluta dels att skatteavdrag för preliminär skatt inte skall göras i Sverige (44 a § första stycket), dels att preliminär skatt som betalats här i landet skall föras över till ett annat land (44 a § andra stycket).

Beslut om att skatteavdrag för preliminär skatt inte skall ske fattas av den lokala skattemyndigheten. Beslutet kan gälla antingen en arbetstagare med hemvist i Sverige som utför arbete i den andra staten eller en arbetstagare med hemvist i denna stat som utför arbete här i riket. Som villkor gäller att skatteavdrag på grund av arbetet görs i den andra staten.

Beslut om överföring av preliminär skatt fattas av länsstyrelsen. Man skiljer i paragrafen på två fall. I det ena fallet är det en förutsättning att den lokala skattemyndigheten meddelat beslut om att skatteavdrag får underlättas. Länsstyrelsen får då besluta att preliminär skatt som på grund av arbetet innehållits dessförinnan här i riket skall överföras till den andra staten för att gottskrivas arbetstagaren där.

I det andra fallet gäller som förutsättning att det slutligt har bestämts att arbetstagarens inkomst av arbetet skall beskattas i den främmande staten. Länsstyrelsen får då besluta om överföring av innehållen preliminär skatt.

De här återgivna bestämmelserna infördes år 1981 i samband med att förhandlingar pågick om en nordisk överenskommelse om uppbörd av skatt. En sådan överenskommelse har numera träffats i anslutning till det nordiska handräckningsavtalet och gäller för Sveriges del i enlighet med vad regeringen har föreskrivit i förordningen (1982:909) om avtal mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om handräckning i skatteärenden.

Uppbördsöverenskommelsen ingicks mot bakgrund av att vissa problem uppkommit vid beskattningen av icke-norska företag och deras anställda, som i samband med prospekteringen och utvinningen av Nordsjö-oljan hade uppdrag i Norge inom byggnads- och entreprenadområdet. Såväl företagen som de anställda utsattes nämligen för skatte- och avgiftskrav från både hemviststaten och Norge på grund av svårigheter att tolka och tillämpa vissa bestämmelser i dubbelbeskattningsavtalen.

Utgångspunkten för uppbördsöverenskommelsen har varit att preliminär skatt för inkomst av arbete i en nordisk stat skall betalas endast i en stat, även om skattemyndigheterna i arbetsstaten resp. företagets och de anställdas hemviststat har olika uppfattningar om beskattningsrätten enligt gällande dubbelbeskattningsavtal. I överensstämmelse härmed ges i överenskommelsen regler för bestämmandet av i vilken stat den preliminära skatten skall betalas. De nämnda bestämmelserna i 44 a § första stycket UBL är utformade med beaktande av dessa regler i överenskommelsen.

Uppbördsöverenskommelsen innehåller också regler om överföring av skatt. Där föreskrivs att i en stat uttagen preliminär skatt på inkomst av arbete skall överföras till den andra staten för att där avräknas mot skatt på inkomsten, om det har fastställts att inkomsten skall beskattas i den senare staten.

I anslutning till artikel 20 i handräckningsavtalet har träffats ytterligare en överenskommelse om överföring av skatt mellan de nordiska staterna. Denna överenskommelse innehåller generella regler om överföring. Det anges i punkt 5 av överenskommelsen att i en stat preliminärt eller slutligt betald skatt på viss inkomst eller förmögenhet kan överföras till annan stat för att där avräknas mot skatt på inkomsten eller förmögenheten.

5.3 Överväganden och förslag

Som jag har nämnt infördes bestämmelserna i 44 a § UBL innan någon uppbördsöverenskommelse hade träffats med de övriga nordiska staterna. Bestämmelserna utformades med hänsyn till vad som då kunde bedömas motsvara ett praktiskt behov inom ramen för en kommande överenskommelse. UBL:s bestämmelser om överföring av skatt är emellertid på vissa punkter inskränkande i förhållande till såväl uppbördsöverenskommelsen som punkt 5 i överenskommelsen enligt artikel 20. Enligt UBL medges inte överföring av skatt i den utsträckning som förutses i överenskommelserna och som för svensk del numera har visat sig vara önskvärd. I det följande begränsar jag emellertid mina förslag till att avse en speciell situation, där det har visat sig särskilt angeläget att kunna föra över skatt. Frågan om en ytterligare anpassning av reglerna till överenskommelserna får övervägas i ett annat sammanhang.

Det är bara preliminär skatt som har innehållits på grund av arbetet i fråga som enligt 44 a § får föras över till annat land. Överföring får alltså inte ske av inbetald preliminär B-skatt eller kvarstående eller tillkommande skatt. Detta kan medföra vissa problem. Som exempel kan tas ett fall där en arbetstagare med hemvist i Sverige utför arbete i Norge. I detta exempel görs inte något skatteavdrag utan skatt på inkomsten erläggs i Sverige i form av preliminär B-skatt. Om det senare blir klarlagt att Norge har beskattningsrätt till inkomsten, blir det för svensk del aktuellt att i enlighet med det svensk-norska dubbelbeskattningsavtalets bestämmelser undvika den dubbla beskattningen. Detta skall tillgå så att svensk inkomstskatt på vanligt sätt beräknas på arbetstagarens sammanlagda inkomster, således också på inkomsten från Norge, varefter den svenska skatten genom avräkning skall sättas ned med ett belopp motsvarande högst den norska skatten på inkomsten från Norge. Det är emellertid enligt dubbelbeskattningsavtalet bara sådan skatt som har erlagts i Norge som får avräknas. Det innebär att den skattskyldige måste betala skatt även i Norge för att få avräkning i Sverige. Motsvarande regelsystem för undanröjande av dubbelbeskattning genom avräkning gäller enligt övriga svenska dubbelbeskattningsavtal.

Bestämmelserna medför sålunda i det angivna fallet att dubbelbeskattningen inte kan upphävas om inte skatten först betalas i det andra landet. Fråga kan dock lösas genom en överenskommelse mellan de myndigheter som enligt dubbelbeskattningsavtalet är behöriga att handlägga ärenden angående avtalets tillämpning. För svensk del avgörs sådana ärenden av riksskatteverket eller regeringen vad gäller avtalen med de nordiska länderna. Den svenska behöriga myndigheten kan därvid, under förutsättning att dubbelbeskattningen undanröjs, t.ex. medge avräkning för utländsk skatt utan att denna är erlagd.

För att förfarandet med avräkning av utländsk skatt i ett fall som det

nyss beskrivna skall bli så enkelt och rationellt som möjligt, bör behörig myndighet enligt dubbelbeskattningsavtal få besluta om överföring i samband med avräkning. Överföring bör få ske av inbetald skatt oberoende av i vilken form skatten uttagits – som preliminär, kvarstående eller tillkommande skatt.

I vissa situationer undanröjs dubbelbeskattning genom s.k. exempt, vilket innebär att inkomsten eller förmögenheten undantas från svensk beskattning. Även i sådana fall bör överföring kunna ske i samband med skattenedsättningen.

Av praktiska skäl bör det belopp som får överföras i samband med nedsättningen av den svenska skatten inte bestämmas till vad den skattskyldige kan beräknas ha betalat som skatt för ifrågavarande inkomst eller förmögenhet. Förutsättning för överföring bör vara att det genom nedsättningen av den svenska skatten uppkommer ett överskott av inbetald skatt, som inte behövs för betalning av svensk skatt för beskattningsåret. Har hela den skatt som i Sverige har fastställts för beskattningsåret betalats, kommer därmed överföring att kunna göras med ett belopp som motsvarar den nedsättning som medges av svensk skatt genom avräkningen för den utländska skatten eller genom undantagandet av inkomsten eller förmögenheten från beskattning. Om den fastställda svenska skatten inte är helt betald måste den svenska myndigheten beakta att möjligheten till överföring minskas i motsvarande mån.

Förfarandet med överföring innebär inte någon tillämpning av UBL:s bestämmelser om restitution. Överföringen skall ses som ett särskilt uppbördsteknisk institut uteslutande för att möjliggöra en reglering enligt avtal med främmande stat. Fordran på ett belopp som skall överföras bör sålunda inte kunna tas i anspråk genom avräkning enligt UBL:s bestämmelser (68 §) eller genom utmätning. Den skattskyldige bör inte heller kunna förhindra en överföring genom att överlåta fordran på ett belopp som skall överföras. Det framstår dock som skäligt att den skattskyldige tillgodoräknas ränta på ett överfört belopp enligt bestämmelserna om restitutionsränta.

Jag föreslår att bestämmelserna om överföring av skatt utformas enligt de principer som jag har redovisat här.

Till sist vill jag nämna att bestämmelserna i UBL om befrielse från skatteavdrag och om skatteöverföring får tillämpas endast i förhållande till stater som har en intern reglering av motsvarande innebörd och som med Sverige har ingått överenskommelse i resp. ämne. Det bör ankomma på regeringen eller riksskatteverket att ge föreskrifter om hur bestämmelserna närmare skall tillämpas.

5.4 Författningsregleringen

Bestämmelserna om befrielse från skatteavdrag bör också i fortsättningen ha sin plats i 44 a §. De bestämmelser som reglerar överföring av skatt bör däremot enligt min mening placeras i en ny paragraf, 69 a §, sist i UBL:s avsnitt "Restitution av skatt". För att markera att avsnittet genom tillägget av 69 a § inte bara gäller restitution bör denna rubrik ändras till "Restitution av skatt, m. m."

Beräffande den föreslagna 69 a § bör följande nämnas.

Bestämmelsen i första stycket motsvarar nuvarande 44 a § andra stycket första meningen och medger alltså överföring av skatt som innehållits genom skatteavdrag innan den lokala skattemyndigheten beslutat att skatteavdrag inte skall göras.

Bestämmelserna om överföring i andra stycket till 69 a § gäller inbetald skatt oberoende av om den betalats som preliminär, kvarstående eller tillkommande skatt. Ett villkor för att överföring skall få ske utan hinder av att skatten inte innehållits på grund av ett visst arbete är dock, att viss inkomst eller förmögenhet beskattats både i Sverige och i den stat till vilken skatten skall överföras och med vilken Sverige ingått ett dubbelbeskattningsavtal. För överföring förutsätts vidare att den i Sverige för beskattningsåret inbetalda skatten sätts ned genom avräkning av utländsk skatt eller undantagande från beskattning i enlighet med dubbelbeskattningsavtalets bestämmelser. Eftersom en överföring bör få ske bara i den mån avräkningen eller undantagandet medför ett överskott sedan den svenska skatten betalats, föreskrivs slutligen att överföring får ske bara till den del som den betalda skatten inte behövs för att täcka svensk skatt för beskattningsåret.

Som sagts förut bör en fordran på belopp som skall överföras inte kunna överlätas, utmätas eller tas i anspråk enligt UBL:s bestämmelser om avräkning. UBL:s bestämmelser om avräkning har en sådan utformning att de inte behöver undantas genom någon uttrycklig bestämmelse i 69 a §. Eftersom ett förbud mot överlåtelse enligt 5 kap. 5 § första stycket utskönningsbalken även innebär ett förbud mot utmätning är det tillräckligt att bara ta in en bestämmelse om förbud mot överlåtelse. Denna bestämmelse har tagits in i ett tredje stycke.

I ett fjärde stycke ges till sist föreskrifter om vilken myndighet som får fatta beslut om överföring i samband med nedsättning av svensk skatt. Ett sådant beslut skall meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen har förordnat att handlägga dubbelbeskattningsärenden eller ärenden om handräckning.

Bestämmelsen om att ränta skall beräknas på ett överfört belopp har tagits in i 69 a § 2 mom.

6 Upprättade lagförslag

I enlighet med vad jag har anfört har inom finansdepartementet upprättats förslag till

1. lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623),
2. lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272),
3. lag om ändring i lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt,
4. lag om ändring i lagen (1958: 295) om sjömansskatt,
5. lag om ändring i lagen (1959: 552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981: 691) om socialavgifter,
6. lag om ändring i tullagen (1973: 670).

Förslagen hör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 3*.¹

Det i punkt 5 upptagna förslaget har upprättats i samråd med chefen för socialdepartementet.

7 Hemställan

Jag hemställer att lagrådets yttrande inhämtas över lagförslagen.

8 Beslut

Regeringen beslutar i enlighet med föredragandens hemställan.

¹ I bilagan har uteslutits förslagen under 4–6. Förslagen är likalydande med dem som är fogade till propositionen.

Remissinstanserna

Efter remiss har yttranden över skatteförenklingskommitténs delbetänkande avgetts av riksskatteverket (RSV), kammarrätten i Göteborg, länsrätten i Malmö, länsstyrelserna i Stockholms, Blekinge, Värmlands och Norrbottens län, de lokala skattemyndigheterna i Enköpings, Norrköpings, Göteborgs och Örnköldsviks fögderi, domstolsverket, riksrevisionsverket, Centralorganisationen SACO/SR, Tjänstemännens Centralorganisation (TCO), Föreningen Sveriges fögderitjänstemän, Föreningen Sveriges skattechefer och Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund. Några remissinstanser har till sina egna yttranden fogat yttranden från ett antal lokala skattemyndigheter.

Skatteförenklingskommitténs lagförslag

Förslag till

Lag

om ändring i taxeringslagen (1956: 623)

Härigenom föreskrivs att 63 § och 69 § 1 mom. taxeringslagen (1956: 623) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

63 §¹ Taxeringsnämnd är beslutför med ordföranden och minst två eller, i taxeringsnämnd vars distrikt omfattar mer än en kommun, minst tre andra ledamöter. Dock skall den omständigheten att ledamot har att avträda vid behandling av visst ärende icke utgöra hinder mot att beslut fattas rörande detta ärende.

Om det ej är påkallat av särskild anledning att ärendet prövas av fullsuttent nämnd, är taxeringsnämnd beslutför med ordföranden ensam vid

1) beslut som ej innefattar prövning av ärendet i sak,
2) beslut om taxering utan avvikelse från självdeklaration eller annan av den skattskyldige till ledning för egen taxering lämnad uppgift.

3) beslut om taxering med avvikelse från självdeklaration eller annan av den skattskyldige till ledning för egen taxering lämnad uppgift, om avvikelsen uppgår till högst 500 kronor taxerad inkomst.

3) beslut om taxering med avvikelse från självdeklaration eller annan av den skattskyldige till ledning för egen taxering lämnad uppgift, om avvikelsen uppgår till högst 2 500 kronor taxerad inkomst.

4) beslut om rättelse av tidigare beslut, som till följd av skrivfel, räknefel eller annat sådant förbiseende innehåller uppenbar oriktighet.

5) beslut i ärende i vilket saken är uppenbar samt

6) avgivande av yttrande i besvärsmål eller i annat mål eller ärende.

69 § 1 mom.² Har självdeklaration icke blivit följd vid taxeringen, skall deklarationen försees med uppgift om avvikelsen och skälen därför. Tillika skall till den skattskyldige sändas underrättelse om i vilka hänseenden deklarationen har frångåtts samt om skälen härför och om möjligheten till omprövning enligt 3 mom. Vad nu har sagts skall också gälla beträffande avvikelse från annan av skattskyldig till ledning för egen taxering lämnad uppgift eller upplysning.

Om det icke är påkallat av särskilda skäl, att den skattskyldige får underrättelse enligt första stycket, behövs sådan underrättelse inte, om avvikelsen avser endast

¹ Senaste lydelse 1979: 145.

² Senaste lydelse 1978: 316.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

1) uppenbar felräkning eller uppenbart felaktig överföring av belopp i deklarationen och felaktigheten eller felaktigheterna leder till avvikelse med högst 5 000 kronor taxerad inkomst,

2) uppenbar felaktighet av sådant slag som avses i punkterna 2–5 eller 7 i 72 a § andra stycket och som leder till lägre taxering eller till lägre skatt.

Har taxering för inkomst eller förmögenhet åsatts skattskyldig, som icke avgivit deklaration, skall underrättelse om taxeringen sändas till den skattskyldige, dock att sådan underrättelse icke är erforderlig, då den som i fastighetslängden för året näst före taxeringsåret upptagits såsom ägare till fastighet åsättes allenast taxering till kommunal inkomstskatt för garantibelopp för fastigheten.

1 Förslag till

Lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623)

Härigenom föreskrivs att 63 §, 69 § 1 mom. samt 73 § taxeringslagen (1956: 623)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

63 §²

Taxeringsnämnd är beslutför med ordföranden och minst två eller, i taxeringsnämnd vars distrikt omfattar mer än en kommun, minst tre andra ledamöter. Dock skall den omständigheten att ledamot har att avträda vid behandling av visst ärende icke utgöra hinder mot att beslut fattas rörande detta ärende.

Om det ej är påkallat av särskild anledning att ärendet prövas av fullsuttен nämnd, är taxeringsnämnd beslutför med ordföranden ensam vid

- 1) beslut som ej innefattar prövning av ärendet i sak,
- 2) beslut om taxering utan avvikelse från självdeklaration eller annan av den skattskyldige till ledning för egen taxering lämnad uppgift,

3) beslut om taxering med avvikelse från självdeklaration eller annan av den skattskyldige till ledning för egen taxering lämnad uppgift, om avvikelsen uppgår till högst 500 kronor taxerad inkomst.

3) beslut om taxering med avvikelse från självdeklaration eller annan av den skattskyldige till ledning för egen taxering lämnad uppgift, om avvikelsen uppgår till högst 2 500 kronor taxerad inkomst.

4) beslut om rättelse av tidigare beslut, som till följd av skrivfel, räknefel eller annat sådant förbiseende innehåller uppenbar oriktighet.

5) beslut i ärende i vilket saken är uppenbar samt

6) avgivande av yttrande i besvärsmål eller i annat mål eller ärende.

69 §

1 mom.³ Har självdeklaration icke blivit följd vid taxeringen, skall deklarationen förses med uppgift om avvikelsen och skälen därför. Tillika skall till den skattskyldige sändas underrättelse om i vilka hänseenden deklarationen har frångåtts samt om skälen härför och om möjligheten till omprövning enligt 3 mom. Vad nu har sagts skall också gälla beträffande avvikelse från annan av skattskyldig till ledning för egen taxering lämnad uppgift eller upplysning.

Underrättelse enligt första stycket får underlåtas, om avvikelsen leder till lägre taxering och gäller högst två av följande punkter:

¹ Lagen omtryckt 1971: 399.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 773.

² Senaste lydelse 1979: 145.

³ Senaste lydelse 1978: 316.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

1. uppenbar felräkning eller uppenbart felaktig överföring av belopp i självdeklarationen;

2. uppenbar felaktighet i fråga om beräkning av intäkt av annan fastighet enligt 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370), beräkning av avdrag enligt 45 § första stycket kommunalskattelagen eller beräkning av garantibelopp enligt 47 § kommunalskattelagen;

3. uppenbar felaktighet i fråga om avdrag enligt 25 § 3 mom. andra stycket kommunalskattelagen;

4. uppenbar felaktighet i fråga om avdrag enligt 33 § 2 mom. kommunalskattelagen;

5. uppenbar felaktighet i fråga om avdrag enligt 39 § 3 mom. kommunalskattelagen.

Bestämmelsen i andra stycket skall inte tillämpas, om särskilda skäl talar för att den skattskyldige underrättas enligt första stycket. Tillämpas bestämmelsen i andra stycket skall den skattskyldige tillställas underrättelse enligt föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Har taxering för inkomst eller förmögenhet åsatts skattskyldig, som icke avgivit deklaration, skall underrättelse om taxeringen sändas till den skattskyldige, dock att sådan underrättelse icke är erforderlig, då den som i fastighetslängden för året näst före taxeringsåret upptagits såsom ägare till fastighet åsattes allenast taxering till kommunal inkomstskatt för garantibelopp för fastigheten.

73 §⁴

Talan mot taxeringsnämnds beslut föres genom besvär hos länsrätten.

Är förvärvskälla i fråga om beskattningsort att hänföra till skilda län, skall dock den mellankommunala skatterätten pröva besvär rörande taxering av den skattskyldige och hans hemmavarande barn, som icke fyllt 18 år. Om den skattskyldige varit gift vid ingången av beskattningsåret och under detta år levt tillsammans med maken, skall den mellankommunala skatterätten pröva besvär jämväl rörande makens taxering.

Den mellankommunala skatterätten prövar likaledes besvär rörande fråga, i vilket län skattskyldig skall taxeras.

⁴ Senaste lydelse 1979: 175.

Nuvarande lydelse

Besvär rörande taxering av aktiebolag, som tillsammans med annat sådant bolag utgör koncernbolag enligt 221 § *lagen (1944:705) om aktiebolag*, prövas av den mellan-kommunala skatterätten, om bolagen avlämnat eller *skolat* avlämna självdeklaration inom skilda län.

Föreslagen lydelse

Besvär rörande taxering av aktiebolag, som tillsammans med annat sådant bolag utgör koncernbolag enligt 1 kap. 2 § *aktiebolagslagen (1975:1385)*, prövas av den mellan-kommunala skatterätten, om bolagen avlämnat eller *skulle ha avlämnat* självdeklaration inom skilda län.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.

2 Förslag till

Lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272)

Härigenom föreskrivs i fråga om uppbördslagen (1953: 272)¹

dels att anvisningarna till 69 § skall upphöra att gälla;

dels att 32 och 44 a §§ samt 69 § 1 och 2 mom. skall ha nedan angivna lydelse,

dels att rubriken närmast före 68 § skall lyda "Restitution av skatt, m. m.".

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 69 a §, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

32 §²

På tillkommande skatt skall skattskyldig *erlägga* ränta (*respitränta*). Räntebelopp som understiger femtio kronor *påföres ej*. Ränta utgår för visst kalenderår efter den *högre av de räntesatser*, som vid den årliga debiteringen det året gäller vid beräkning av ö-skatteränta. Vid beräkning av ränta för tid som infaller efter utgången av det år då skatten debiteras tillämpas dock den räntesats som gäller för debiteringsåret.

Vid beräkning av respitränta gäller,

att i den tillkommande skatten icke inräknas skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen och ej heller kvarskatteavgift, respitränta och anståndsränta;

att ränta utgår från och med den 1 april året näst efter taxeringsåret, dock att ränta på ö-skatteränta, restitutionsränta och skatt, som återbetalts enligt 68 § 2 mom. och ingår i tillkommande skatt, skall utgå från utgången av den månad, då beloppet utbetalts;

att ränta utgår till och med den månad, då skatten förfaller till betalning eller, om skatten skall *erläggas* under två *uppbördsterminer*, till och med den *månad under vilken den första uppbördsterminen infaller*, dock ej i något fall för längre tid än två år; samt

På tillkommande skatt skall skattskyldig *betala* ränta (*trespit-ränta*). Räntebelopp som understiger femtio kronor *påförs inte*. Ränta utgår för visst kalenderår efter den *räntesats* som vid den årliga debiteringen det året gäller vid beräkning av ö-skatteränta *med tillägg av tre procentenheter*. Vid beräkning av ränta för tid som infaller efter utgången av det år då skatten debiteras tillämpas dock den räntesats som gäller för debiteringsåret.

att ränta utgår till och med den månad, då skatten förfaller till betalning eller, om skatten skall *betalas* under två *uppbörds månader*, till och med den *första uppbörds-månaden*, dock ej i något fall för längre tid än två år, samt

¹ Lagen omtryckt 1972: 75.

Senaste lydelse av anvisningarna till 69 § 1974: 853
lagens rubrik 1974: 771.

² Senaste lydelse 1978: 201.

Nuvvarande lydelse

Föreslagen lydelse

att ränta utgår i helt krontal, varvid öretal bortfaller.

Ändras debitering av tillkommande skatt sker ny beräkning av ränta.

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt äga motsvarande tillämpning beträffande respitränta.

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt skall tillämpas på respitränta.

44 a §³

Utför en arbetstagare, som har hemvist här i riket, arbete i en främmande stat med vilken Sverige har ingått överenskommelse för undvikande av att preliminär skatt tas ut i mer än en av staterna, eller utför en arbetstagare, som har hemvist i en sådan stat, arbete här i riket, får den lokala skattemyndigheten enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer besluta att skatteavdrag enligt denna lag får underlåtas, om avdrag för preliminär skatt på grund av arbetet görs i den främmande staten.

Meddelar den lokala skattemyndigheten ett beslut enligt första stycket, får länsstyrelsen enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer besluta att preliminär skatt, som på grund av arbetet har innehållits dessförinnan enligt denna lag, skall överföras till den främmande staten för att gottskrivas arbetstagaren där. Ett beslut om en sådan överföring av innehållen preliminär skatt, får länsstyrelsen enligt de närmare föreskrifter som meddelas i nyss angiven ordning också fatta sedan det slutligt har bestämts att arbetstagarens inkomst av arbetet skall beskattas i den främmande staten.

69 §

1 mom.⁴ Därest den preliminära skatt, som enligt 27 § 2 mom. skall gottskrivas skattskyldig vid debitering av slutlig skatt, i vad den erlagts överstiger den slutliga skatten, äger den skattskyldige erhålla ränta (ö-skatte ränta) på det överskjutande beloppet. Vid ränteberäkningen gälla bestämmelserna i 27 § 3 mom. andra och tredje styckena i tillämpliga delar.

1 mom. Om inbetalad preliminär skatt eller preliminär skatt, som skall gottskrivas skattskyldig på grund av att arbetsgivaren gjort skatteavdrag, överstiger den slutliga skatten, skall ränta (ö-skatte ränta) beräknas på det överskjutande beloppet. Vid ränteberäkningen gäller bestämmelserna i 27 § 3 mom. andra och tredje styckena i tillämpliga delar.

³ Senaste lydelse 1981: 1317.

⁴ Senaste lydelse 1974: 853.

Nuvarande lydelse

Ränta utgår för en beräknad tid av tolv månader, dock att ränta på preliminär skatt enligt 27 § 2 mom. 3), som erlagts efter den 18 januari året näst efter inkomståret men senast den 30 april samma år, utgår för en tid av sex månader. Räntebeloppet må tillhoppa icke överstiga 100 000 kronor. Öretal som uppkommer vid räntebereäkningen bortfaller. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer fastställer i december året före taxeringsåret de räntesatser som skola gälla vid den årliga debiteringen det följande året.

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt äga motsvarande tillämpning beträffande ö-skatte-
ränta.

2 mom.⁵ På skatt, kvarskatteavgift, respitränta och anståndsrenta, som återbetalas enligt 68 § 2 mom., och vid utbetalning av skatt eller ränta, som har innehållits med stöd av 68 § 4 mom. andra stycket, utgår ränta (restitutionsränta). Vid räntebereäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 32 § första stycket.

Vid beräkning av restitutionsränta gäller i övrigt,

att ränta utgår på belopp, som senast under taxeringsåret har betalats som preliminär skatt, från utgången av taxeringsåret och på annat belopp från utgången av den månad, då det har betalats;

att, om skatt har betalats före den uppbörds månad, då skatten har förfallit till betalning, skatten anses som betald under nämnda uppbörds månad;

att, om skatten har betalats i flera poster och restitutionen avser endast viss del av det sammanlagda skattebeloppet, det för mycket betalda beloppet avräknas mot det eller de belopp som sist har betalats;

Föreslagen lydelse

Ränta utgår för en beräknad tid av tolv månader. Har preliminär skatt, som avses i 27 § 2 mom. 3 betalts efter den 18 januari året efter inkomståret men senast den 30 april samma år, skall dock ränta på sådan skatt utgå för en tid av sex månader. Räntebeloppet får sammanlagt inte överstiga 100 000 kronor. Öretal som uppkommer vid räntebereäkningen bortfaller.

Ränta beräknas enligt den räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto som gäller vid utgången av december året före taxeringsåret.

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt skall tillämpas på ö-skatte-
ränta.

2 mom. På skatt, kvarskatteavgift, respitränta och anståndsrenta, som återbetalas enligt 68 § 2 mom., och vid utbetalning av skatt eller ränta, som har innehållits med stöd av 68 § 4 mom. andra stycket, utgår ränta (restitutionsränta). Sådan ränta utgår också på skatt som överförs enligt 69 a §. Vid räntebereäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 32 § första stycket. Ränta skall dock beräknas utan tillägg av där angivna procentenheter.

⁵ Senaste lydelse 1979: 489.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

att ränta utgår till och med den månad, då beloppet återbetalas; samt att ränta utgår i helt krontal, varvid öretal bortfaller.

Har beslut som föranlett restitutionsränta ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha utgått eller utgått med lägre belopp, om ändringsbeslutet hade beaktats vid ränteberäkningen, är den skattskyldige skyldig att återbetala vad han sålunda har uppburit för mycket. Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt skall också tillämpas på restitutionsränta.

Om restitutionsränta i särskilt fall föreskrivs i 75 a § fjärde stycket.

69 a §

Meddelar den lokala skattemyndigheten ett beslut angående skatteavdrag enligt 44 a §, får länsstyrelsen enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer besluta att preliminär skatt, som på grund av arbetet har innehållits dessförinnan enligt denna lag, skall överföras till den främmande staten för att gottskrivas arbetstagaren där.

Har viss inkomst eller förmögenhet beskattats såväl här i riket som i en stat med vilken Sverige har ingått avtal för undvikande av dubbelbeskattning, får för beskattningsåret inbetald skatt överföras till den främmande staten för att gottskrivas den skattskyldige där, i den mån den svenska skatten sätts ned genom avräkning av den utländska skatt som belöper på inkomsten eller förmögenheten eller genom att inkomsten eller förmögenheten undantas från beskattning. En sådan överföring får dock göras bara till den del som den inbetalda skatten inte behövs för betalning av svensk skatt för beskattningsåret.

Fordran på skatt som skall överföras får inte överlåtas.

Beslut om överföring enligt andra stycket meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen har förordnat att handlägga ärenden angående tillämpningen av dubbelbeskattningsavtal eller avtal om handräckning i skatteärenden.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om

1. ö-skatte ränta som beräknas enligt den årliga debiteringen år 1984 eller tidigare,
2. restitutionsränta, respitränta och anståndsränta som belöper på tid före ikraftträdandet.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt

Härigenom föreskrivs att 52 § 1 mom. och 61 a § lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

52 §

1 mom.² Skatt enligt denna lag skall, i den mån ej jämlikt 55 § anstånd medgivits, erläggas inom sex veckor efter det att beslut om skattens fastställande meddelats eller den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten erhållit meddelande om att skattskyldig vitsordat anmärkning som framställts av denna myndighet.

Har skatt icke fastställts inom åtta månader efter det bouppteckning eller deklaration, oavsett om anstånd beviljats, senast skolat vara ingiven, skall ränta utgå från och med närmast efterföljande månad till och med den månad då skatten fastställts av beskattningsmyndighet. Skall jämlikt 54 § skatten förskjutas av dödsboet, påföres vid skattens fastställande ränta utan uppdelning på de särskilda skattskyldiga. Ränta utgår under visst kalenderår efter den *högre av de räntesatser som gäller vid beräkning av ränta för det året enligt 69 § 1 mom. upphördslagen (1953: 272)*. Räntebelopp som understiger femtio kronor påföres ej. Öretal som uppkommer vid räntebereäkningen bortfaller.

Har skatt icke fastställts inom åtta månader efter det bouppteckning eller deklaration, oavsett om anstånd beviljats, senast skolat vara ingiven, skall ränta utgå från och med närmast efterföljande månad till och med den månad då skatten fastställts av beskattningsmyndighet. Skall jämlikt 54 § skatten förskjutas av dödsboet, påföres vid skattens fastställande ränta utan uppdelning på de särskilda skattskyldiga. Ränta utgår under visst kalenderår efter den *räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto som gäller vid utgången av december det föregående året med tillägg av tre procentenheter*. Räntebelopp som understiger femtio kronor påföres ej. Öretal som uppkommer vid räntebereäkningen bortfaller.

Skatten jämte ränta, där sådan påförts, skall, då underrätt är beskattningsmyndighet, betalas till länsstyrelsen i det län, dit underrätten hör, och eljest till den länsstyrelse, som är beskattningmyndighet.

Ändras beslut i fråga om skatt sker ny beräkning av ränta. Räntebelopp under fem kronor skall varken återbetalas eller utkrävas. Bestämmelserna i denna lag om skatt skola i tillämpliga delar gälla även ränta.

61 a §³

Ränta enligt 61 § första stycket utgår från och med månaden efter den, då skattebeloppet efter meddelat beslut om skattens fastställande blivit inbetalat, till och med den månad då beloppet utbetalas.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 857.

² Senaste lydelse 1975: 133.

³ Senaste lydelse 1974: 857.

Nuvarande lydelse

Ränta utgår även på ränta enligt 52 och 52 a §§ samt 55 § 2 mom., som återbetalas. I fråga om räntan gäller i övrigt bestämmelserna i 52 § 1 mom., dock *att* räntan beräknas av länsstyrelsen.

Föreslagen lydelse

Ränta utgår även på ränta enligt 52 och 52 a §§ samt 55 § 2 mom., som återbetalas. I fråga om räntan *gäller* i övrigt bestämmelserna i 52 § 1 mom. Räntan *skall* dock beräknas av länsstyrelsen *och utgå efter räntesats som motsvarar det i 52 § 1 mom. angivna diskontot.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om ränta som belöper på tid före ikraftträdandet.

LAGRÅDET

Utdrag
PROTOKOLL
vid sammanträde
1983-11-04

Närvarande: f. d. regeringsrådet Paulsson, regeringsrådet Mueller, justitierådet Jermsten.

Enligt protokoll vid regeringssammanträde den 13 oktober 1983 har regeringen på hemställan av statsrådet och chefen för finansdepartementet Feldt beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623),
2. lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272),
3. lag om ändring i lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt,
4. lag om ändring i lagen (1958: 295) om sjömansskatt,
5. lag om ändring i lagen (1959: 552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981: 691) om socialavgifter,
6. lag om ändring i tullagen (1973: 670).

Förslagen har inför lagrådet föredragits av avdelningsdirektören P.-G. Linde och kammarrättsfiskalen N. Dexe.

Förslagen föranleder följande yttrande av *lagrådet*:

Lagen om ändring i taxeringslagen

69 §

De föreslagna bestämmelserna i 1 mom. andra stycket om undantag från föreskriften att den skattskyldige skall underrättas om avvikelse från deklarationen kompletteras i tredje stycket med en regel att i sådana fall underrättelse i stället skall ske enligt särskilt meddelade föreskrifter. Skillnaden mellan de båda slagen av underrättelser kommer fram bättre om regeln i tredje stycket uttryckligen anger att sådan underrättelse skall ske genom anmärkning på skattsedeln. Lagrådet förordar att den åsyftade bestämmelsen i tredje stycket ges förslagsvis följande lydelse: "Tillämpas bestämmelsen i andra stycket skall den skattskyldige i stället underrättas om avvikelsen genom anmärkning på skattsedeln för slutlig skatt enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer."

Ändringarna i 1 mom. torde nödvändiggöra viss jämkning av innehållet i 4 mom. Lagrådet föreslår att detta moment ges följande utformning: "Annan underrättelse enligt denna paragraf än som avses i 1 mom. tredje stycket skall sändas — — — den skattskyldige."

Lagen om ändring i uppbördslagen

I 69 § 2 mom. har föreslagits en regel att restitutionsränta skall utgå även på skatt, som överförs enligt den nya 69 a §. Lagrådet ifrågasätter om inte innebörden av regeln kommer fram bättre om den införs i sistnämnda paragraf och där får bilda ett särskilt stycke, förslagsvis det tredje. I så fall kunde stycket utformas exempelvis sålunda: "På skatt som överförs enligt andra stycket skall restitutionsränta utgå till den skattskyldige. I fråga om ränteberäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 69 § 2 mom."

Godtas detta bör sista stycket i 69 § 2 mom. kompletteras med en hänvisning även till 69 a §.

Beträffande sista stycket i 69 a § vill lagrådet framhålla att såsom stycket är utformat får regeringen och den där avsedda myndigheten – i realiteten riksskatteverket – lika behörighet att meddela beslut i överföringsärenden vid sidan av varandra. Formuleringen synes bl.a. hindra att regeringen förbehåller sig rätt att avgöra vissa typer av dessa ärenden. Lagrådet ifrågasätter om inte stycket bör ges det innehåll som annars är brukligt i delegationssammanhang eller således att beslut skall meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Rörande övergångsbestämmelserna vill lagrådet anmärka endast att av formuleringen torde följa att restitutionsränta på skatt som överförs enligt 69 a § i förekommande fall kan utgå även om räntan belöper på tid före ikraftträdandet.

Övriga lagförslag

Lagrrådet lämnar förslagen utan erinran.

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-11-10

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden I. Carlsson, Feldt, Sigurdsen, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Andersson, Rainer, Boström, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Thunborg

Föredragande: statsrådet Feldt

Proposition om ändringar i taxeringsförfarandet m. m.

1 Anmälan av lagrådsyttrande

Föredraganden anmäler lagrådets yttrande¹ över förslag till

1. lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623),
2. lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272),
3. lag om ändring i lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt,
4. lag om ändring i lagen (1958: 295) om sjömansskatt,
5. lag om ändring i lagen (1959: 552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981: 691) om socialavgifter,
6. lag om ändring i tullagen (1973: 670).

Föredraganden redogör för lagrådets yttrande och anför.

Lagrådet har förordat vissa jämkningar av närmast redaktionell natur. Dessa avser 69 § 1 mom. tredje stycket och 69 § 4 mom. taxeringslagen (TL) samt 69 § 2 mom. och 69 a § uppbördslagen (UBL). Jag föreslår att ändring vidtas i enlighet med vad lagrådet har förordat. Enligt min mening bör några rent redaktionella jämkningar göras också beträffande de föreslagna bestämmelserna i 69 § 1 mom. första stycket TL, 69 § 1 mom. UBL samt 61 a § lagen om arvsskatt och gåvoskatt.

2 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att anta de av lagrådet granskade lagförslagen med vidtagna ändringar.

¹ Beslut om lagrådsremiss fattat vid regeringssammanträde den 13 oktober 1983.

3 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

Innehållsförteckning

Propositionen	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Lagförslag	2
1. Förslag till lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623)	2
2. Förslag till lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272)	5
3. Förslag till lag om ändring i lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt	10
4. Förslag till lag om ändring i lagen (1958: 295) om sjömansskatt ..	12
5. Förslag till lag om ändring i lagen (1959: 552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981: 691) om socialavgifter	13
6. Förslag till lag om ändring i tullagen (1973: 670)	15
Utdrag av protokoll vid regeringssammanträde den 13 oktober 1983 ..	17
1 Inledning	17
2 Vissa frågor angående taxeringsförfarandet	18
2.1 Enmansbeslut i taxeringsnämnd	18
2.2 Taxeringsnämndens underrättelseskyldighet	19
3 Rätt besvärinstans för koncernbolag	25
4 Räntorna	25
4.1 Nuvarande ordning	25
4.2 Överväganden och förslag	28
5 Överföring av skatt till främmande stat	30
5.1 Inledning	30
5.2 Nuvarande ordning	30
5.3 Överväganden och förslag	32
5.4 Författningsregleringen	34
6 Upprättade lagförslag	35
7 Hemställan	35
8 Beslut	35
Bilaga 1 Remissinstanserna	36
Bilaga 2 Skatteförenklingskommitténs lagförslag	37
Bilaga 3 De remitterade lagförslagen	39
Utdrag av lagrådets protokoll den 4 november 1983	49
Utdrag av protokoll vid regeringssammanträde den 10 november 1983 ..	51

